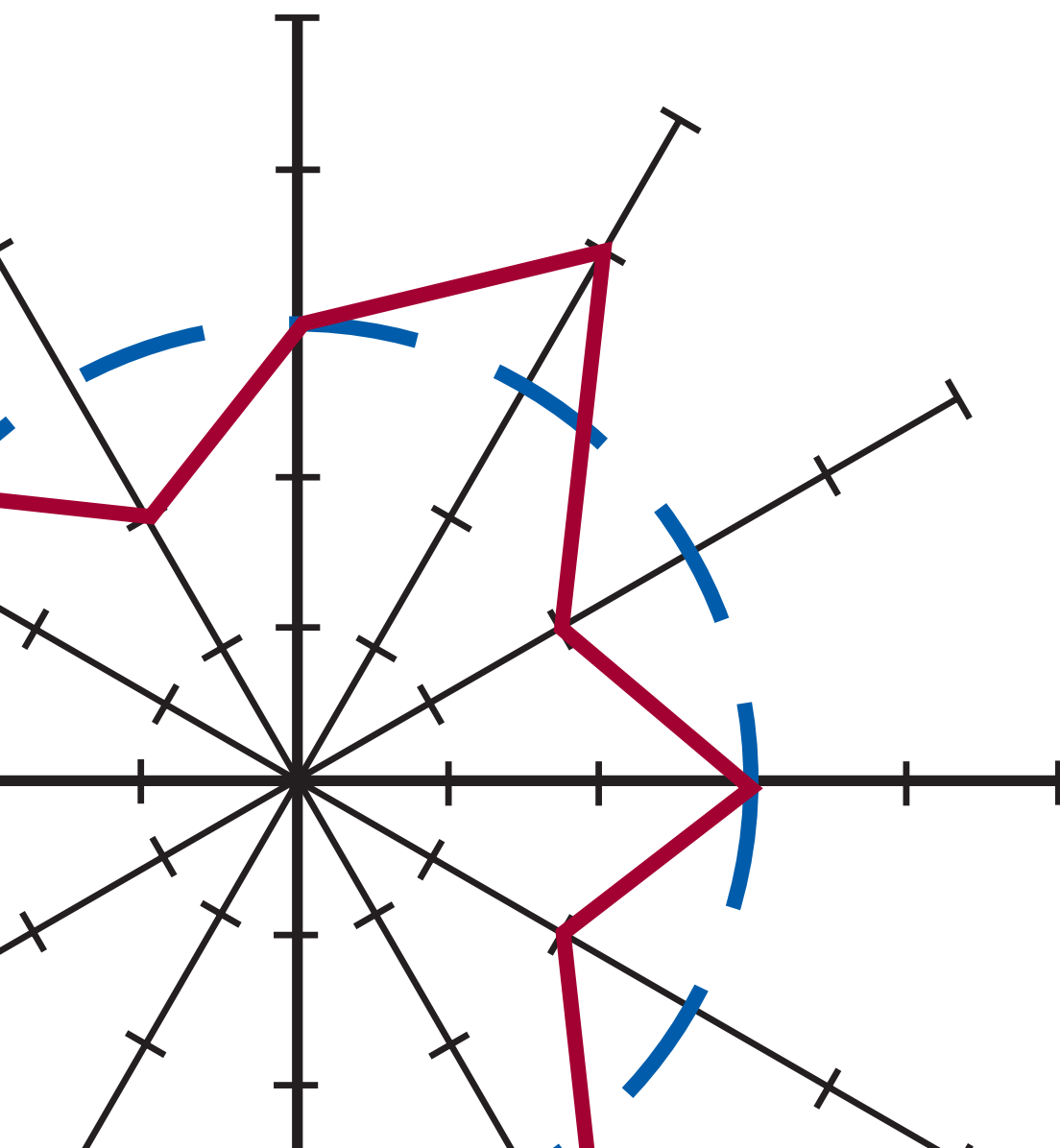

FINANSIELL PROFIL

TRANÅS KOMMUN 2023–2025

En finansiell jämförelse av kommunerna
i Jönköpings län

KommunForskning
i Västsverige

Innehåll

Inledning – syfte med rapporten	3
Finansiell analys av kommunerna i Jönköpings län	4
Så tolkar du den finansiella profilen!	13
Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen	14
Finansiell profil över kommunen 2023–2025	15
Finansiella profiler 2023–2025	21
Finansiella nyckeltal 2025	25
Koncernanalys	27

Inledning – syfte med rapporten

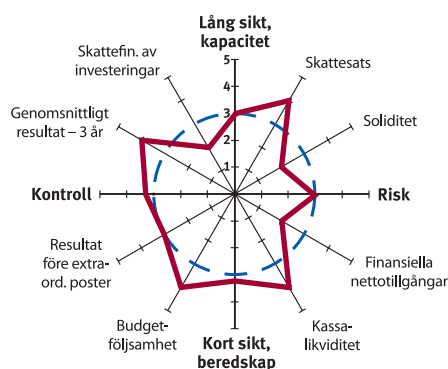
Denna rapport är ett komplement till den traditionella finansiella eller ekonomiska analys som återfinns i varje kommuns årsredovisning. Till skillnad från den traditionella analysen i årsredovisningen, som huvudsakligen beskriver utvecklingen över tid, fokuserar denna rapport i första hand på att analysera var din kommun befinner sig finansiellt och hur den har utvecklats i förhållande till övriga 12 kommuner i Jönköpings län de senaste tre åren.

Jämförelsen bygger på en speciellt framtagen finansiell profil. Den är konstruerad som ett polärddiagram. Diagrammet innehåller, som beskrivs närmare i rapporten, dels fyra finansiella perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont. De fyra perspektiven är långsiktig betalningsberedskap eller kapacitet, kortsiktig betalningsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

De finansiella nyckeltalen är sådana nyckeltal som är vanligt förekommande inom kommunsektorn. En närmare beskrivning av den finansiella profilen görs på sidorna 13–14.

Inledningsvis i rapporten redovisas en traditionell finansiell analys av hur kommunerna i Jönköping har utvecklats finansiellt under perioden 2023–2025. Analysen kretsar kring de finansiella nyckeltal som används i den finansiella profilen längre fram i rapporten.

Därefter följer en beskrivning och förklaring av den finansiella profilen och av de nyckeltal och perspektiv som ingår i den. I anslutning till detta görs en genomgång av just din kommuns finansiella ställning och utveckling under 2023–2025. Analysen fokuserar på att jämföra kommunens utveckling gentemot den genomsnittliga utvecklingen för Jönköpings läns kommuner under samma period. Detta görs både via traditionella finansiella nyckeltal och med hjälp av den finansiella profil som tidigare har beskrivits. Målsätt-

ningen är att belysa starka och svaga finansiella sidor hos kommunen.

Sedan följer en redovisning av samtliga Jönköpings läns kommuners finansiella profiler för 2025. Därefter redovisas ett antal finansiella nyckeltal för 2025 sorterad per kommun i bokstavsordning.

Allra sist i rapporten följer en koncernanalys med utgångspunkt från en koncernprofil.

Hans Petersson
Kommunforskning i Västsverige

Finansiell analys av kommunerna i Jönköpings län

Det genomsnittliga resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader i Jönköpings län förbättrades med 0,5 procentenheter mellan 2023 och 2025 från 1,8% till 2,3%. Investeringarna i anläggnings-tillgångar var relativt höga under perioden. Kommunerna kunde i genomsnitt under perioden finansiera 79% av investeringarna med skatteintäkter. Detta bidrog till viss del att soliditeten sjönk med 1 procentenhet under perioden och även likviditeten försvagades.

Syfte med denna analys är att kortfattat beskriva den genomsnittliga finansiella utvecklingen och ställningen under perioden 2023 till 2025 bland de tretton kommunerna som ingår i Jönköpings län. Analysen ska ses som ett komplement till den kommunvisa finansiella profil som presenteras längre fram i denna rapport.

Kommunerna i Jönköpings län

I Jönköpings län ingår tretton kommuner. Dessa är Aneby, Eksjö, Gislaved, Gnosjö, Habo, Jönköping, Mullsjö, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda och Värnamo.

Reviderade redovisningsprinciper för bland annat leasing

Under de senaste åren har flera kommuner i länet implementerat rekommendation R5 som berör leasingredovisning. Som ett resultat av införandet av R5 har hyres- och leasingavtal i ett antal fall omklassificerats till att vara finansiell leasing. Detta har haft inverkan på några av kommunens finansiella nyckeltal, exempelvis soliditet och finansiella nettotillgångar. I denna analys har inga justeringar gjorts för jämförelseåren, vilket normalt genomförs i kommunens årsredovisning. Orsaken till att inga retroaktiva ändringar genomförs i analysen är att det skulle kräva ett mycket omfattande arbete. Det som dock är positivt med att allt fler kommuner tillämpar R5 är att jämförbarheten mellan kommunerna ökar. Det kommer öka kvaliteten på denna rapports analyser.

Resultat före extraordinära poster förbättrades

Kommuner ska bedriva sin ekonomi och verksamhet enligt god ekonomisk hushållning. En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv är att balansen mellan kommunens löpande intäkter och kostnader är god.

Resultat före extraordinära poster, även kallat resultat efter finansiella poster, är ett viktigt mått på balansen mellan kommunens löpande intäkter och kostnader. Nyckeltalet speglar kommunens ekonomiska resultat i relation till verksamhetens kostnader och används för att bedöma den långsiktiga ekonomiska hållbarheten. För en genomsnittlig kommun bedöms ett resultat på mellan 3 % och 4 % över tid vara tillräckligt för att finansiera huvuddelen av investeringarna med egna medel. Därmed kan kommunen i regel bibehålla en stabil likviditet och soliditet samt ett långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Kommuner med hög befolkningstillväxt och omfattande investeringsbehov behöver vanligtvis redovisa högre resultatnivåer, ofta mellan 4 % och

6 %. I kommuner med minskande befolkning och lägre investeringsnivåer kan däremot ett resultat på mellan 1 % och 2 % vara tillräckligt för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning.

Det genomsnittliga resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader i länet uppgick till 1,8% under 2023. Det försvagades under 2024 till 0,1%, för att under 2025 förbättras till 2,3%. Det innebär en förbättring under perioden med 0,5 procentenheter under perioden. Mellan 2024 och 2025 förbättrades resultatet med 2,2 procentenheter.

De viktigaste förklaringarna till den förbättrade resultatnivån under 2025, både i länet och i riket, var ökade skatteintäkter samt lägre pensionskostnader jämfört med föregående år. Därutöver ökade verksamhetens nettokostnader i många kommuner i en lägre takt än vad som tidigare beräknats. En bidragande förklaring är att många kommuner genomfört anpassningar och effektiviseringar i verksamheten efter de ekonomiskt mer ansträngda åren 2023 och 2024, då hög inflation, stigande räntor och kraftigt ökade pensionskostnader påverkade sektorns ekonomi negativt. Under dessa år försämrades resultaten i många kommuner, vilket ledde till ett ökat fokus på kostnadskontroll, prioriteringar och långsiktig ekonomistyrning.

Utvecklingen under 2025 tyder därför på att kommunsektorn successivt har anpassat verksamheten till de nya ekonomiska förutsättningarna. Samtidigt kvarstår betydande utmaningar framöver, inte minst kopplade till demografiska förändringar, investeringsbehov och osäkerheten kring den framtida konjunkturutvecklingen. Därtill bidrar det osäkra omvärldsläget, med fortsatta konflikter i bland annat Ukraina och Mellanöstern, till ökad ekonomisk osäkerhet genom risk för störningar i handel, energiförsörjning, inflation och räntenivåer.

Högst resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens kostnader under år 2025 redovisade Vaggeryd med 6,3%. Därefter följde Värnamo med 5,5% och på tredje plats kom Habo med 4,7%. Samtliga låg i topp även under 2024.

Lägst resultat före extraordinära poster redovisade Sävsjö med -1,3%. Näst lägst resultat hade Gnosjö och Mullsjö med 0,8%. Dessa två kommuner följdes av Aneby och Gislaved med 1,1%.

Resultat före extraordinära poster*

Procent	2023	2024	2025	Snitt 23-25	Förändr 23-25
Vaggeryd	3,3	3,6	6,3	4,4	3,0
Värnamo	1,5	3,7	5,5	3,6	4,0
Habo	8,5	2,1	4,7	5,1	-3,8
Nässjö	1,7	-0,5	2,7	1,3	1,0
Eksjö	1,4	0,0	2,4	1,3	1,0
Vetlanda	2,5	0,9	2,2	1,9	-0,3
Jönköping	2,4	2,0	2,0	2,1	-0,4
Tranås	3,7	0,7	1,3	1,9	-2,4
Aneby	-1,1	-1,7	1,1	-0,6	2,2
Gislaved	-0,6	-3,4	1,1	-1,0	1,7
Gnosjö	-5,4	-2,7	0,8	-2,4	6,2
Mullsjö	1,9	-2,3	0,8	0,1	-1,1
Sävsjö	3,2	-1,3	-1,3	0,2	-4,5
Medel	1,8	0,1	2,3	1,4	0,5

* Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader.

Den genomsnittliga resultatnivån i länet under de tre senaste åren låg på 1,4% per år, vilket är lite för lågt värde för att betraktas som god ekonomisk hushållning ur ett generellt perspektiv, nämligen att skatteintäkterna över en längre tidsperiod klarar av att finansiera merparten av kommunernas investeringar. Konsekvensen av ett resultat på 1,4% blir att kommunernas skuldsättning ökar och framtida finansiellt handlingsutrymme försvagas. Nivån på 1,4% är dock ett medelvärde för länet. När det gäller den genomsnittliga resultatnivån och även övriga nyckeltal i rapporten är variationen stor i länet. Det skall man vara medveten om, när genomsnittet studeras i rapporten.

Högst genomsnittligt resultat under de tre senaste åren redovisade Habo med mycket goda 5,1% i genomsnitt per år. Även Värnamo och Vaggeryd redovisade goda resultatnivåer under perioden. Deras resultat var 3,0% eller starkare i genomsnitt per år. Lägst genomsnittligt resultat under de tre senaste åren redovisade Gnosjö med -2,4%, följt av Gislaved med -1,0% och Aneby med -0,6% i genomsnitt per år.

Drygt hälften av kommunerna i Jönköpings län förbättrade sitt resultat före extraordinära poster mellan 2023 och 2025. Störst förbättring redovisade Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo.

Hög investeringsvolym under perioden

Investeringsvolymen är viktig att lyfta fram i analysen. Detta, eftersom investeringarnas storlek till viss del förklarar utvecklingen för flera balansräkningsorienterade nyckeltal, som exempelvis kassalikviditet, soliditet och finansiella nettotillgångar.

Med ”investering” avses årets anskaffning av kommunens immateriella och materiella anläggningstillgångar. De finansiella anläggningstillgångarna inkluderas ej i begreppet ”investering” i denna rapport.

För att skapa jämförbarhet mellan kommunerna i länet har investeringarnas omfattning satts i relation till verksamhetens nettokostnader. Sett över en längre tidsperiod, cirka 5–10 år, ligger detta nyckeltal för en genomsnittlig svensk kommun vanligtvis mellan 10% och 12%. Nyckeltalet kan

emellertid variera kraftigt mellan enskilda år, framför allt i mindre kommuner där större investeringar får stor påverkan på utfallet. Därutöver påverkas nyckeltalet av kommunens organisationsstruktur, exempelvis i vilken utsträckning investeringstunga verksamheter bedrivs i kommunala bolag.

Genomsnittet för investeringar i relation till verksamhetens nettokostnader uppgick i Jönköpings län till 14% år 2023. Under 2024 minskade nyckeltalet till 10%, för att därefter öka något till 11% år 2025. Sammantaget innebar detta en genomsnittlig investeringsnivå på 11% per år under perioden 2023–2025. En genomsnittlig investeringsvolym på denna nivå ligger i linje med vad som vanligtvis redovisas i andra kommungrupper och län där motsvarande finansiella profiler har tagits fram. För de flesta kommungrupper uppgår investeringsnivån normalt till mellan 10% och 12% per år, medan förortskommuner och storstadskommuner generellt uppvisar högre investeringsvolym.

Investeringsvolym 2023–2025 *

Procent	2023	2024	2025	Snitt 23-25
Habo	38	13	11	21
Värnamo	24	17	16	19
Jönköping	16	18	19	18
Vaggeryd	14	13	21	16
Sävsjö	13	15	7	12
Mullsjö	13	9	11	11
Gislaved	11	12	8	10
Tranås	8	8	11	9
Vetlanda	11	7	8	9
Gnosjö	14	5	3	7
Nässjö	7	4	9	7
Aneby	5	3	9	6
Eksjö	4	3	3	3
Medel	14	10	11	11

* Investeringar i relation till verksamhetens nettokostnader.

Investeringsvolymerna varierade under perioden kraftigt mellan de enskilda kommunerna. Den kommun som investerade mest i förhållande till sina nettokostnader under 2023–2025 var med Habo med mycket höga 21% per år. Därefter följde Värnamo med 19% per år och Jönköping med 18% per år. De kommuner som investerade minst var Eksjö och Aneby, som investerade för 3% respektive 6% per år. Eksjö och viss mån också Aneby har en hel del investerings-tyngd verksamhet i bolagsform, vilket förklarar det låga värdet.

Investeringsnivån kommer troligtvis att vara konstant hög under de kommande åren i kommunsektorn. Det beror bland annat på att många verksamhetsfastigheter byggdes under 1960- och 1970-talen och att dessa nu behöver renoveras eller ersättas. Andra förklaringar är att Sveriges befolkning förändras, vilket kräver nyinvesteringar i bland annat äldreboende. Kommunerna har också ett behov att reinvestera sin infrastruktur och VA-verksamhet. En ökad investeringsvolym innebär ökade driftkostnader som kommer att ta allt större utrymme i kommunernas finansiella handlingsutrymme.

Förbättrad skattefinansieringsgrad av investeringarna

Analysen av investeringarnas finansiering utgör en central del av bedömningen av kommunens långsiktiga ekonomiska hållbarhet. Efter att den löpande verksamheten har finansierats bör ett tillräckligt finansiellt utrymme kvarstå för att kommunen i hög utsträckning ska kunna finansiera sina investeringar med egna medel.

Detta uttrycks genom nyckeltalet skattefinansieringsgraden av investeringarna, där investeringarnas omfattning relateras till de skatteintäkter och generella statsbidrag som återstår efter finansiering av driftverksamheten. Ett värde på minst 100 % innebär att kommunen fullt ut kan finansiera årets investeringar med löpande intäkter. Därmed kan likviditet och finansiell handlingsberedskap bibehållas utan ökad skuldsättning. Ett värde över 100 % innebär dessutom att ekonomiskt utrymme skapas för amorteringar eller förstärkning av likviditeten.

Om nyckeltalet understiger 100 % behöver delar av investeringarna finansieras genom minskade likviditet eller ökad upplåning. En långvarigt låg skattefinansieringsgrad kan därmed bidra till en växande skuldsättning och ett minskat framtida finansiellt handlingsutrymme.

Samtidigt måste bedömningen av en rimlig nivå göras utifrån kommunens finansiella styrka. Kommuner med stark soliditet och god ekonomisk kapacitet kan under vissa perioder bära en högre investeringsfinansiering via lån. För merparten av kommunerna är dock en hög skattefinansieringsgrad, runt 80%, en viktig förutsättning för långsiktigt hållbara finanser.

Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden av investeringarna för kommunerna i Jönköpings län uppgick till 65% under 2023, för att därefter öka till 67% år under 2024 och 104% år under 2025. För perioden som helhet uppgick den genomsnittliga nivån till 79% per år.

Utfallet innebär att kommunerna i länet sammantaget inte fullt ut kunde finansiera sina investeringar med löpande skatteintäkter och generella statsbidrag under perioden.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna *

Procent	2023	2024	2025	Snitt 23-25
Eksjö	164	149	298	204
Gnosjö	0	74	246	107
Aneby	81	123	77	94
Habo	44	79	122	82
Vetlanda	67	73	98	79
Vaggeryd	68	78	69	72
Nässjö	72	70	70	71
Tranås	99	51	48	66
Värnamo	33	67	89	63
Jönköping	59	51	52	54
Mullsjö	60	34	58	51
Gislaved	44	13	89	49
Sävsjö	54	15	40	36
Medel	65	67	104	79

* Resultat före extraordinära poster plus avskrivningar i relation till investeringar.

Konsekvensen blev bland annat ett ökat behov av upplåning eller användning av likvida medel, vilket påverkade soliditeten och kassalikviditeten negativt.

Skattefinansieringsgraden varierar, liksom övriga nyckeltal, mellan olika kommuner i länet. Nyckeltalet är både beroende av vilket resultat och vilken investeringsvolym kommunen redovisar. De olika kommunerna befinner sig också i olika investeringsfaser, vilket gör att skattefinansieringsgraden bör studeras över en längre tidsperiod för att några slutsatser skall kunna dras. För enskilda år kan nyckeltalet variera kraftigt, speciellt gäller det i mindre kommuner, eftersom investeringar i större fastigheter och anläggningar där slår hårdare mot nyckeltalet

Under perioden 2023 till 2025 var det Eksjö och Gnosjö som kunde skattefinansiera samtliga investeringar. Det bör poängteras att dessa två kommuner redovisade en lägre investeringsvolym än genomsnittet i länet under perioden, vilket gör det lättare att uppnå en högre skattefinansieringsgrad av investeringarna.

Lägst skattefinansieringsgrad av investeringarna under samma period redovisade Jönköping, Mullsjö, Gislaved och Sävsjö. Samtliga dessa fem kommuner hade dock genomsnittlig eller högre investeringsvolym än snittet i länet.

Försvagad soliditet

Soliditet är det mest centrala nyckeltalet för att bedöma en kommuns långsiktiga finansiella styrka och ekonomiska handlingsutrymme. Nyckeltalet visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras med eget kapital och speglar därmed graden av finansiellt oberoende.

Ju högre soliditet, desto större del av tillgångarna är finansierade med egna medel i stället för lån och andra skulder. En soliditet på 100 % innebär att samtliga tillgångar finansieras med eget kapital, medan en soliditet på 0 % innebär att tillgångarna fullt ut finansieras med skulder. Om skulderna överstiger tillgångarna blir soliditeten negativ.

En låg soliditet innebär generellt en högre finansiell risk och ett mer begränsat framtida handlingsutrymme. En hög soliditet indikerar däremot en stabil ekonomisk struktur och en god långsiktig betalningsförmåga.

I denna rapport används ”soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt” för att få med de pensionsförpliktelser med vidhängande löneskatt som återfinns utanför balansräkningen. Det ger en bättre bild av kommunens totala långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Jönköpings läns genomsnittliga soliditet (inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt) försvagades mellan 2023 och 2025 med 1 procentenhet från 27% till 26%. Mellan 2024 och 2025 var det dock en förbättring 2 procentenheter från 24% till 26%. En viktig förklaring till försvagningen under perioden var, förutom en lägre skattefinansieringsgrad av investeringarna, att soliditeten påverkades negativt av att pensionsförpliktelserna utanför balansräkningen ökade under perioden. Det berodde också på att ett antal kommuner i länet under perioden började redovisa finansiell leasing av hyrda anläggningar eller fastigheter. Det påverkar nyckeltal som soliditet i negativ riktning.

Högst soliditet 2025 hade Vaggeryd med 42%. Därefter kom Habo med 37%. Sedan kom Sävsjö och Värnamo med 35% och därefter Vetlanda med 34%.

Lägst soliditet hade Mullsjö med -3%, följt av Gnosjö med 14% och Aneby med 16%.

39% av kommunerna i länet, förbättrade sin soliditet under den granskade perioden. Störst förbättring gjordes i Vaggeryd, Habo och Vetlanda.

Soliditet är svår att jämföra mellan kommuner, då bland annat en eventuell upplåning som vidareutlånas till kommunala bolag påverkar soliditeten i negativ riktning. Vidare påverkas också soliditetsmättet av vilka olika organisationslösningar kommunerna valt bland annat för sina kommunala bolag. Ett sätt att komplettera jämförelsen är att även studera soliditeten för kommunkoncernen.

Soliditet

Procent	2023	2024	2025	Förändr 23-25
Vaggeryd	37	37	42	5
Habo	33	33	37	4
Sävsjö	39	36	35	-4
Värnamo	37	33	35	-2
Vetlanda	31	30	34	3
Jönköping	33	32	32	-1
Tranås	39	38	32	-7
Gislaved	39	29	31	-8
Eksjö	15	14	18	3
Nässjö	15	14	17	2
Aneby	16	14	16	0
Gnosjö	16	12	14	-2
Mullsjö	-1	-4	-3	-2
Medel	27	24	26	-1

Försvagad kassalikviditet

Kassalikviditet används för att bedöma kommunens kortsiktiga betalningsberedskap och finansiella handlingsförmåga. Nyckeltalet visar relationen mellan omsättningstillgångar, exklusive lager, förråd och exploateringstillgångar, och kommunens kortfristiga skulder. Vid beräkningen inkluderas inte lånelöften, eftersom dessa inte utgör disponibla likvida medel.

Den genomsnittliga kassalikviditeten i länet mellan 2023 och 2025 försvagades med 8 procentenheter från 97% till 89%. Nivån innebar att de kortfristiga skulderna översteg de likvida medlen och de kortfristiga fordringarna. Denna nivå är dock god ur risksynpunkt eftersom det i kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör ca 30-40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Det innebär att en nivå på över 60% tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen för kommuner med ett normalt likviditetsflöde.

Kassalikviditeten varierade mellan 238% och 23%. Högst kassalikviditet 2025 hade Tranås med 238%, därefter följde Eksjö med 131% och Värnamo med 92%. Lägst likviditet redovisade Habo, Nässjö, Gislaved, Vaggeryd och Jönköping. Samtliga dessa, förutom Jönköping, låg dock över 60%.

Jönköping har dock medvetet valt att ligga på en låg nivå och komplettera med upplåning över någon form av kortfristig kredit.

Analysen av kassalikviditeten blir särskilt intressant när den sätts i relation till soliditeten. En kommun som har förbättrat både sin likviditet och sin soliditet har stärkt såväl den kortsiktiga som den långsiktiga betalningsförmågan, vilket innebär att det samlade finansiella handlingsutrymmet har förbättrats. Om kommunen exempelvis använder en del av likviditeten för att amortera skulder stärks soliditeten och därmed det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. Samtidigt minskar dock likviditeten, vilket försvagar det kortsiktiga handlingsutrymmet. Det totala finansiella handlingsutrymmet kan därmed vara i stort sett oförändrat, trots förändringar i de enskilda nyckeltalen. Detta illustrerar varför soliditet och likviditet bör analyseras tillsammans för att ge en rättvisande bild av kommunens finansiella ställning.

Jönköpings län uppvisade i genomsnitt både en försvagad soliditet och kassalikviditet när 2023 jämfördes med 2025.

Kassalikviditet

Procent	2023	2024	2025	Förändr 23-25
Tranås	174	143	238	64
Eksjö	122	118	131	9
Värnamo	85	84	92	7
Aneby	135	102	88	-47
Mullsjö	113	97	88	-25
Gnosjö	71	63	81	10
Sävsjö	118	60	76	-42
Vetlanda	70	76	76	6
Habo	94	88	70	-24
Nässjö	74	62	68	-6
Gislaved	70	70	60	-10
Vaggeryd	68	75	60	-8
Jönköping	64	59	23	-41
Medel	97	84	89	-8

Försvagade finansiella nettotillgångar

Finansiella nettotillgångar är ett nyckeltal som beskriver kommunens finansiella ställning på medellång sikt. I måttet ingår de finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som bedöms påverka ekonomin under en tidsperiod om cirka 10-20 år, såsom långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot relateras till verksamhetens kostnader för att skapa jämförbarhet mellan kommuner.

Måttet är viktigt eftersom det kompletterar både kassalikviditeten och soliditeten genom att belysa kommunens finansiella handlingsberedskap i ett mellanlångt perspektiv. En ytterligare styrka med nyckeltalet är att vidareutlåning inom kommunkoncernen neutraliseras, eftersom både tillgångs- och skuldsidan inkluderas i beräkningen. Tillsammans med soliditet och kassalikviditet ger finansiella nettotillgångar därmed en mer heltäckande bild av kommunens finansiella styrka och långsiktiga handlingsutrymme.

Mellan 2023 och 2025 försvagades länets genomsnittliga finansiella nettotillgångar relaterade till verksamhetens kostnader med 7 procentenheter från -28% till -35%. Nivån

på måttet innebär att kommunens skulder överstiger kommunens finansiella tillgångar. En viktig förklaring till den ganska kraftiga försvagningen av de finansiella nettotillgångarna var att flera kommuner under perioden började redovisa finansiella leasing.

Finansiella nettotillgångar				
Procent	2023	2024	2025	Förändr 23-25
Tranås	10	7	2	-8
Sävsjö	0	-12	-16	-16
Vetlanda	-17	-19	-18	-1
Eksjö	-25	-23	-20	5
Aneby	-16	-20	-26	-10
Nässjö	-24	-24	-26	-2
Vaggeryd	-30	-27	-35	-5
Gislaved	-18	-34	-36	-18
Jönköping	-32	-36	-43	-11
Mullsjö	-45	-49	-52	-7
Habo	-60	-58	-54	6
Värnamo	-37	-58	-58	-21
Gnosjö	-68	-78	-76	-8
Medel	-28	-33	-35	-7

Högst värde avseende finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens kostnader under 2025 uppvisade Tranås med 2%. Ett positivt värde innebär att de finansiella tillgångarna översteg de kort- och långfristiga skulderna. En kommun med goda finansiella nettotillgångar karaktäriseras ofta också av en god soliditet, men det finns också kommuner som har goda finansiella nettotillgångar även om soliditeten är mer genomsnittlig. Dessa utmärks då av att kommunen har en stor del av sina tillgångar i långfristiga fordringar och omsättningstillgångar. Kommuner som sålt delar av sina anläggningstillgångar inom koncernen utmärks oftast av goda finansiella nettotillgångar.

Lägst värde redovisade Gnosjö med -76%, följt av Värnamo med -58%, Habo med -54% och Mullsjö med -52%. Med dessa kommuner är det oftast tvärtom. Dessa kommuner utmärks av att de har en stor del av sina tillgångar som anläggningstillgångar. Ibland finns det en korrelation mellan låg soliditet och finansiella nettotillgångar, men det finns många kommuner som har god soliditet även om kommunen uppvisar låga finansiella nettotillgångar. Det gäller för Habo och Värnamo.

Oförändrad genomsnittlig skattesats

Kommunalskatten och regionskatten fastställs av fullmäktige. Det sker i varje årsbudget. Denna skattesats kan ses som ett nyckeltal. Det speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i ett län, eftersom en jämförelsevis låg skattesats kan ses som en potential att stärka intäktssidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att detta betraktelsesätt är tämligen pragmatiskt och därför kan ha begränsad betydelse i praktiken. Storleken på skatteuttaget är ju till stor del en fråga om ambitionsnivå som styrs av politiska överväganden.

Den genomsnittliga skattesatsen i länet låg mellan 2023 och 2025 på 22,02 kr. Skatten varierade under 2025 mellan 21,49 kr och 22,54 kr i de olika kommunerna. Lägst primärkommunal skatt hade med Vaggeryd 21,49 kr följt av Värnamo

med 21,52 kr. Högst skatt hade Nässjö med 22,54 kr och näst högst skatt hade Mullsjö med 22,34 kr.

Primärkommunal skattesats

Procent	2023	2024	2025	Förändr 23-25
Vaggeryd	21,49	21,49	21,49	0,00
Värnamo	21,52	21,52	21,52	0,00
Jönköping	21,64	21,64	21,64	0,00
Sävsjö	21,92	21,92	21,92	0,00
Gislaved	21,99	21,99	21,99	0,00
Tranås	22,01	22,01	22,01	0,00
Vetlanda	22,01	22,01	22,01	0,00
Aneby	22,09	22,09	22,09	0,00
Habo	22,17	22,17	22,17	0,00
Gnosjö	22,24	22,24	22,24	0,00
Eksjö	22,26	22,26	22,26	0,00
Mullsjö	22,34	22,34	22,34	0,00
Nässjö	22,54	22,54	22,54	0,00
Medel	22,02	22,02	22,02	0,00

Förbättrad avvikelse mot budget

Budgetföljsamhet är ett viktigt mått på kommunens finansiella styrning och ekonomiska kontroll. Erfarenheter och forskning visar att kommuner med små budgetavvikelser generellt har bättre förutsättningar att upprätthålla en stabil ekonomi och en god ekonomisk hushållning.

Budgetföljsamheten mäts genom avvikelsen mellan budget och utfall i driftsredovisningen, baserat på nämndernas resultat exklusive centralt redovisade verksamhetsrelaterade finansiella poster. Avvikelsen relateras därefter till verksamhetens kostnader för att möjliggöra jämförelser mellan kommunerna i länet.

Budgetavvikelsen bör över tid ligga så nära noll som möjligt. Avvikelser inom intervallet ± 1 % bedöms normalt inte innebära några större problem, medan större negativa avvikelser på nämndnivå kan indikera brister i den ekonomiska styrningen och därför bör undvikas.

Budgetföljsamhet *

Procent	2023	2024	2025
Vetlanda	0,5	0,4	2,0
Habo	1,2	1,7	1,8
Nässjö	-0,5	0,3	1,5
Eksjö	-0,9	1,5	1,2
Tranås	0,1	0	1,1
Värnamo	-2,3	1,1	1,1
Vaggeryd	0,1	-1,1	0,8
Jönköping	-0,5	1,2	0,5
Sävsjö	0,2	-1,4	0,3
Gnosjö	-4,2	1,3	0,0
Mullsjö	-3,5	-3,9	-1,8
Gislaved	-2,9	-3,7	-1,9
Aneby	-5,4	-4,1	-2,1
Medel	-1,4	-0,5	0,3

Den genomsnittliga budgetavvikelsen i länet blev starkare under perioden. Relateras budgetavvikelsen till verksamhetens bruttokostnader uppgick avvikelsen till -1,4% under

2023, för att förändras till -0,5% under 2024. Under 2025 noterades en positiv budgetavvikelse på 0,3%. Variationen var mycket stor bland länets kommuner, från 2,0% till -2,1%. Under 2025 redovisade tre av tretton kommuner en negativ budgetavvikelse, vilket skall jämföras med åtta kommuner under 2023.

Flera utmaningar väntar framöver

Kommunsektorn står inför betydande ekonomiska utmaningar under de kommande åren. Den demografiska utvecklingen, med en växande andel äldre och en minskande andel yngre i befolkningen, medför ökade kostnader för välfärdstjänster samtidigt som skatteintäkterna inte väntas öka i motsvarande takt. Därtill finns omfattande investeringsbehov inom bland annat infrastruktur, skolor och äldreomsorg, vilket ställer krav på en långsiktigt hållbar finansiering.

Samtidigt påverkas kommunerna av pensionskostnader, högre kapitalkostnader och ett fortsatt ansträngt kompetensförsörjningsläge inom flera verksamhetsområden. Skillnaderna mellan kommunernas ekonomiska förutsättningar är dessutom stora, vilket innebär att möjligheterna att möta framtidens utmaningar varierar mellan olika kommuner. Statsbidragen utgör en viktig del av kommunernas ekonomiska förutsättningar, men osäkerheten kring deras framtida utveckling bidrar till ökad ekonomisk osäkerhet. Mot denna bakgrund blir en effektiv resursanvändning, tydliga prioriteringar inom verksamheten och ett fortsatt fokus på god ekonomisk hushållning avgörande för att säkerställa en långsiktigt stabil och hållbar ekonomi i kommunsektorn.

Kommunerna i Jönköpings län har skilda ekonomiska förutsättningar att hantera framtida utmaningar. De kommuner som har ett starkt finansiellt handlingsutrymme bedöms ha goda möjligheter att möta framtidens krav utan behov av skattehöjningar eller större neddragningar i verk-

samheten. För de kommuner som har ett svagare finansiellt utgångsläge är situationen mer utmanande. Där krävs en tydlig och aktiv ekonomistyrning för att kunna undvika höjd skatt.

När det gäller resultatnivå och finansiellt handlingsutrymme finns alltså skillnader mellan enskilda kommuner. Det finns i Jönköping få kommuner som har samma finansiella förutsättningar. De tretton kommunerna har dock utifrån 2025 års räkenskaper inordnats i tabell 1 som innehåller nio grupper, utan att någon inbördes ranking görs inom grupperna. Matrisen är subjektiv och bygger på vad författaren anser vara stark och svag finansiellt resultat och ställning. Matrisen skall därför läsas och tolkas utifrån det. Den bygger dels på kommunens finansiella resultat under de tre senaste åren och kommunens finansiella ställning i form av soliditet.

Av tabell 1 kan utläsas, att det under 2025 var Habo, Vaggeryd och Värnamo som hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som var högre än 3% i kombination med en soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser som under 2025 var högre än 35%. Det går inte generellt att uttala sig om god ekonomisk hushållning, men dessa kommuner ligger mycket bra till för att uppfylla detta lagstadgade krav.

Aneby, Gislaved, Gnosjö och Mullsjö uppvisar lite svagare ekonomi. Kommunerna redovisade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som låg under 1% och en soliditet som låg mellan 0% och 35% under 2025. Gislaved har dock mycket starkare soliditet än Aneby och Gnosjö. Kommunerna måste stabilisera sin långsiktiga resultatnivå på runt 3% för att stärka sitt resultat och sin soliditet inför framtiden. Samma resonemang gäller definitivt också även för Mullsjö, även om kommunen hamnar i en egen ruta på grund av sin låga soliditet.

Tabell 1: Finansiellt resultat och ställning för kommunerna i Jönköpings län 2025

I denna tabell har kommunerna i Jönköping placerats in utifrån två dimensioner, resultat i form av det genomsnittliga resultatet under 2023–2025 och finansiell ställning i form av soliditet under 2025. Varje dimension har sedan delats upp i tre olika underkategorier; ”starkt”, ”varken stark eller svagt” samt ”svagt”. Det innebär att det finns nio olika scenarier/rutor som en kommun kan placeras in i. Ju starkare ekonomi, desto längre upp till vänster hamnar kommunen. Kommunerna i respektive ruta har dock inte ordnats i finansiell ordning, utan ligger i bokstavsordning.

	Starkt finansiell ställning (En soliditet som är starkare än 35% under 2025 *)	Varken stark eller svagt finansiell ställning (En soliditet som ligger mellan 10–35% under 2025 *)	Svagt finansiell ställning (En soliditet som är svagare än 10% under 2025 *)
Starkt resultat (Resultatet var högre än 3 % av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2023–2025)	Vaggeryd Habo Värnamo		
Varken starkt eller svagt resultat (Resultatet låg mellan 1%–2,99 % av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2023–2025)		Eksjö Jönköping Nässjö Tranås Vetlanda	
Svagt resultat (Resultatet var svagare än 1% av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2023–2025)	Sävsjö	Aneby Gislaved Gnosjö	Mullsjö

Tabell 2: Kassalikviditet och soliditet under 2025

I denna tabell har kommunerna i Jönköpings län placerats in utifrån två dimensioner, kassalikviditet och soliditet. Varje dimension har sedan delats upp i tre olika under delar; ”hög”, ”varken hög eller svag” samt ”svag”. Det innebär att det finns nio olika scenarier/rutor som en kommun kan placeras in i. Ju starkare ekonomi, desto längre till vänster hamnar kommunen.

	Hög soliditet (En soliditet som är högre än 35% under 2025 *)	Varken hög eller svag soliditet (En soliditet som ligger mellan 10–35% under 2025 *)	Svag soliditet (En soliditet som är lägre än 10% under 2025 *)
Hög kassalikviditet (Högre än 100%)		Eksjö Tranås	
Varken hög eller låg kassalikviditet (Mellan 99% till 50%)	Habo Sävsjö Vaggeryd Värnamo	Aneby Gislaved Gnosjö Nässjö Vetlanda	Mullsjö
Låg kassalikviditet (Lägre än 50%)		Jönköping	

* Soliditeten innefattar samtliga pensionsförpliktelser.

Tabell 3: Genomsnittliga finansiella nyckeltal hos kommunerna i Jönköpings län 2023–2025

I denna tabell har redovisats hur ett antal genomsnittliga finansiella nyckeltal har utvecklats för kommunerna i Jönköpings län mellan 2023–2025. Förklaringar och definitioner av nyckeltalen återfinns i ett eget avsnitt i rapporten.

Nyckeltalen redovisas i procent om inget annat anges	2023	2024	2025
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	93,1	94,3	91,4
Avskrivningar/skatteintäkter	5,1	5,4	5,6
Finansnetto/skatteintäkter	-0,1	0,2	0,4
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	98,1	99,9	97,4
Skattefinansieringsgrad av investeringar	65	67	104
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader	14	10	11
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader	1,8	0,1	2,3
Årets resultat/verksamhetens kostnader	1,8	0,1	2,5
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren/verksamhetens kostnader	4,2	2,4	1,4
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	27	24	26
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader	-28	-33	-35
Kassalikviditet	97	84	89
Primärkommunal skattesats (kr)	22,02	22,02	22,02
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader	67	68	71
Budgetavvikelse för nämndernas resultat/verksamhetens kostnader	-1,4	-0,5	0,3

Tabell 4: Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Jönköpings län under 2025

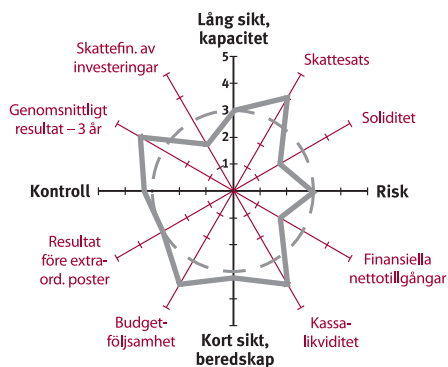
Denna tabell försöker beskriva styrkor och svagheter hos de olika kommunerna utifrån perspektiven skattesats, resultatnivå samt kort och långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Modellen är subjektiv, men bygger på de kriterier kring god ekonomisk hushållning som har redovisats i analysen ovan. Tabellen skall ses som en beskrivning av finansiella förutsättningar i grova drag. Graderingen är gjord utifrån 2025 års räkenskaper.

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹⁾	Varken starkt eller svagt ¹⁾	Svagt värde ¹⁾
Skattesats 2025 För samtliga fyra nyckeltal i denna tabell gäller att "ju högre upp i tabellen kommunen befinner sig desto starkare värde har kommunen på nyckeltalet". Exempelvis: Vaggeryd har den lägsta skatten bland de kommuner som ligger i kolumnen med starkt värde längst till vänster. Den placeras därför högst upp. Detta innebär att rangordningen när det gäller samtliga nyckeltal går från vänster till höger kolumnvis.	21,70 kr eller lägre Vaggeryd Värnamo Jönköping	21,71 till 21,99 kr Sävsjö Gislaved	22,00 kr eller högre Tranås Vetlanda Aneby Habo Gnosjö Eksjö Mullsjö Nässjö
Resultatnivå 2025 (Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader)	3,0% eller starkare Vaggeryd Värnamo Habo	2,9% till 1,0% Nässjö Eksjö Vetlanda Jönköping Tranås Aneby Gislaved	0,99% eller svagare Gnosjö Mullsjö Sävsjö
Långsiktig resultatnivå 2023-2025 (Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under 3 år/verksamhetens bruttokostnader)	3,0% eller starkare Habo Vaggeryd Värnamo	2,9% till 1,0% Vetlanda Jönköping Tranås Eksjö Nässjö	0,99% eller svagare Sävsjö Mullsjö Aneby Gislaved Gnosjö
Kortsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2025 (Kassalikviditet)	100% eller högre Tranås Eksjö	99,9% till 50,0% Värnamo Aneby Mullsjö Gnosjö Sävsjö Vetlanda Habo Nässjö Gislaved Vaggeryd	49,99% eller lägre Jönköping
Långsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2025 (Soliditet inklusive pensionsförpliktelser)	35,0% eller högre Vaggeryd Habo Sävsjö Värnamo	34,99% till 10,0% Vetlanda Jönköping Tranås Gislaved Eksjö Nässjö Aneby Gnosjö	9,99% eller svagare Mullsjö

¹⁾ De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommuner över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

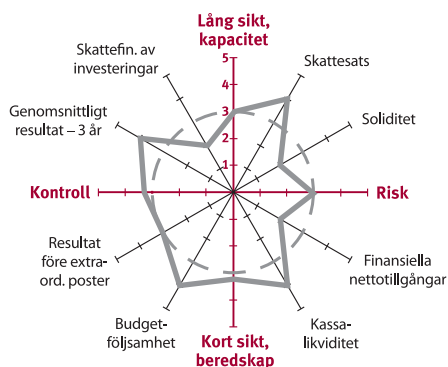
Så tolkar du den finansiella profilen!

Den finansiella profil i form av ett så kallat spindeldiagram som används i denna rapport för att beskriva kommunens finansiella ställning, innehåller åtta olika nyckeltal och fyra viktiga finansiella perspektiv. Nedan görs en beskrivning av de olika delarna i profilen. De beskrivna delarna är markerade med rött. Profilen i exemplet är fingerad.

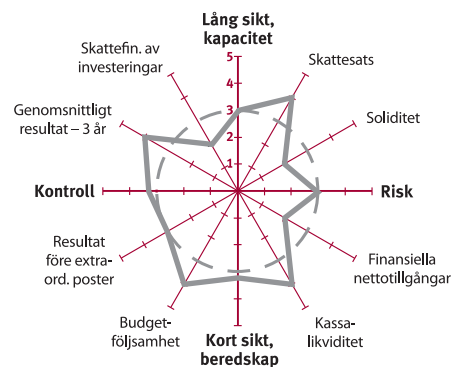
Åtta nyckeltal

Diagrammet innehåller åtta nyckeltal redovisade på åtta axlar. Nyckeltalen speglar olika dimensioner av den analyserade kommunens finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att de skall kunna jämföras mellan olika kommuner. Nyckeltalen beskrivs på sidan 14.

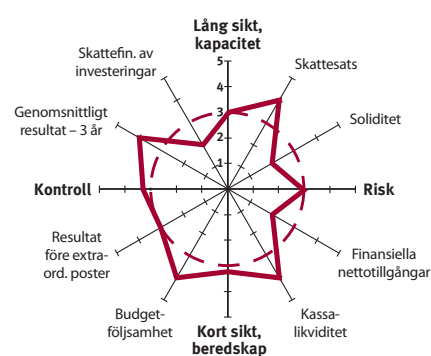
Fyra axlar/perspektiv

Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Varje perspektiv/axel är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen. Exempelvis är Risk summan av nyckeltalen primärkommunal skatt, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Skalan

Diagrammet har skalan 1–5. Poängskalan är relativ. Det finns tretton kommuner i Jönköpings län och poängen har fördelats enligt följande: Den kommun som har den starkaste observationen får en femma, de tre kommuner som följer får en fyra. De kommuner som ligger i mitten får en trea. Därefter följer tre kommuner som får en tvåa och den svagaste kommunen får följaktligen en etta.

Poäng och genomsnitt

Den heldragna linjen visar de olika poäng som den analyserade kommunen har fått för varje enskilt nyckeltal resp. för de fyra sammanvägda axlarna. Den streckade ringen i mitten visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än genomsnittet i gruppen och omvänt. Den heldragna linjen redovisar den finansiella profilen för den analyserade kommunen.

Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen

De fyra perspektiven

Den finansiella profilen som redovisas i denna rapport innehåller fyra perspektiv som är viktiga ur ett övergripande finansiellt perspektiv. Dessa fyra är: Kontrollen över finansiella utvecklingen, långsiktig handlingsberedskap, riskförhållande och kortsiktig handlingsberedskap. Varje aspekt mäts via de fyra närmaste liggande nyckeltal i profilen. Detta innebär att varje nyckeltal i den finansiella profilen ingår i två perspektiv.

Långsiktig handlingsberedskap – Det första perspektivet handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i grupperna. Alla perspektiv i profilen är relaterade till hur kommunen befinner sig i förhållande övriga kommuner i grupperna. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Kortsiktig handlingsberedskap – Det andra perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. Det närmaste 1–2 åren fokuseras. I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

Risikförhållande – Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över den finansiella utvecklingen – med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår nyckeltalen budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Finansiella nyckeltal

Här följer beskrivningar av de i texten och profilerna förekommande finansiella nyckeltalen.

Borgensåtagande – redovisar de borgensåtaganden som kommunen redovisar inom linjen. Borgensåtagandena divideras med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Borgensåtagandena ingår inte i den finansiella profilen.

Budgetföljsamhet – nämndernas budgetavvikelse exklusive kommuncentrala finansiella poster som divideras med verksamhetens bruttokostnader. För att erhålla högsta betyg i profilen, skall budgetavvikelsen vara så liten som möjligt. Positiv budgetavvikelse medför dock minst en 3:a.

Finansiella nettotillgångar – omfattar alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt (omsättningstillgångar + långfristiga fordringar + långfristiga placeringar – kortfristiga och långfristiga skulder). Måttet divideras med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Måttet speglar en tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmått och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Kassalikviditet – ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att likvida medel och kortfristiga fordringar divideras med kortfristiga skulder. Nyckeltalet innefattar inte lager och förråd.

Nettokostnadsandelen – visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto. 100% innebär att skatteintäkter och generella statsbidrag precis täcker den löpande driften.

Investeringsvolym – Årets investeringar har ställts i förhållande till verksamhetens nettokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna emellan.

Resultat före extraordinära poster – summan av kommunens samtliga intäkter och kostnader under året exklusive extraordinära poster (poster av engångskaraktär som uppgår till väsentligt belopp och inte har med den ordinarie verksamheten att göra). Resultatet har dividerats med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren – beskriver kommunens genomsnittliga resultat under de tre senaste åren. Resultatet har dividerats med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser mellan de analyserade kommunerna ska kunna göras.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna – beskriver hur stor andel av årets investeringar som kommunen kan finansiera med egna medel i form av återstående skatteintäkter. Egna medel räknas fram genom att resultatet före extraordinära poster tillförs årets avskrivningar. Kallas ibland självfinansieringsgrad.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

Finansiella profiler för Tranås kommun

Syftet med denna analys är att beskriva och bedöma Tranås kommuns finansiella ställning och utveckling under perioden 2023–2025 i förhållande till övriga kommuner i Jönköpings län. Som metod används en unikt utformad finansiell profil som illustrerar kommunens ekonomiska styrkor och svagheter ur ett jämförande perspektiv.

Vad är den finansiella profilen?

Utgångspunkten för analysen, som presenteras på de följande sidorna, är finansiella profiler i form av spindel/polaridiagram. Genom att ta fram finansiella profiler för Tranås för 2023–2025 kan man på ett översiktligt sätt redovisa vilken finansiell utveckling och ställning kommunen hade i förhållande till övriga kommuner i gruppen under de tre granskade åren. Med ”kommunen” avses den skattefinansierade verksamheten.

Den finansiella profilen innehåller åtta finansiella nyckeltal och fyra perspektiv som är viktiga när en kommuns finansiella ställning och utveckling analyseras. De åtta nyckeltalen är skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, det genomsnittliga resultatet under de tre senaste åren och skattefinansieringsgrad av investeringarna. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

Den finansiella profilen är relativ, vilket innebär att om kommunen redovisar en 5:a i profilen har man visserligen det starkaste värdet för nyckeltalet i den granskade gruppen, men värdet kan behöva förbättras för att nå till exempel god ekonomisk hushållning. Generellt gäller dock att om kommunen får en 4:a eller en 5:a för ett nyckeltal, är styrkan på nyckeltalet oftast tillfredsställande.

Vill du veta mer om den finansiella profilen, finns ett särskilt avsnitt i denna rapport som förklarar profilens konstruktion och uppbyggnad. Här återfinns också en beskrivning av de åtta nyckeltalen och de fyra perspektiven.

Inledningsvis i denna analys analyseras hur de åtta nyckeltal som ingår i den finansiella profilen har utvecklats över tid

både för Tranås och snittet i länet. Därefter följer en kortfattad analys av hur de fyra perspektiven i profilen har förändrats för kommunen mellan 2023 och 2025. Till sist ges en avslutande kommentar till Tranås finansiella ställning och utveckling under de tre senaste åren.

Reviderade redovisningsprinciper för bland annat leasing

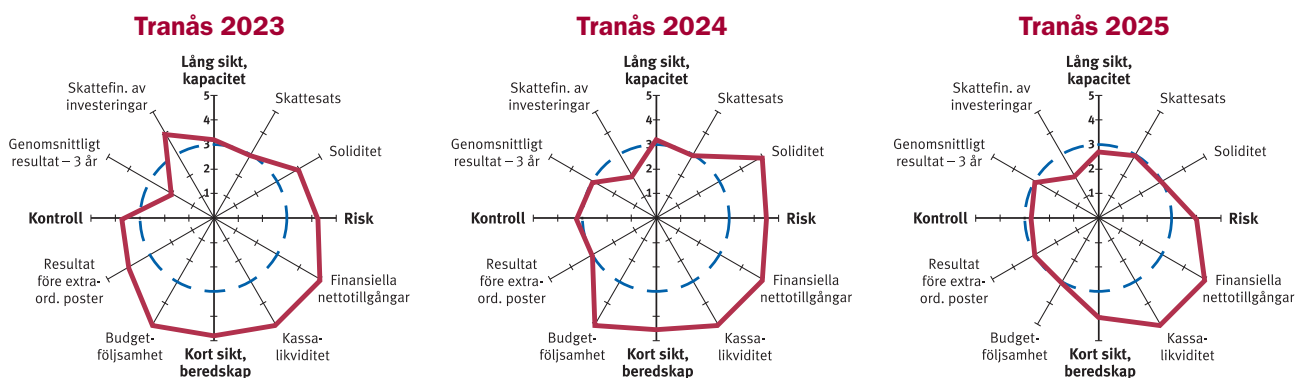
Under den senaste tiden har flera kommuner i länet börjat följa rekommendation R5 som rör leasing. Detta har lett till att ett antal hyres- och leasingavtal nu klassificeras som finansiell leasing. Denna omklassificering har påverkat vissa av kommunernas finansiella nyckeltal, till exempel soliditet och finansiella nettotillgångar. I denna analys har inga justeringar gjorts för tidigare år, vilket vanligtvis görs i kommunens årsredovisning. Anledningen till att sådana justeringar inte genomförts är att det skulle innebära ett mycket stort arbete. En fördel med att fler kommuner anammar R5 är dock att det förbättrar möjligheterna att jämföra kommunernas ekonomiska data.

Finansiella nyckeltal under 2023–2025

Resultat före extraordinära poster

Kommuner ska sedan år 1992 bedriva sin verksamhet enligt god ekonomisk hushållning. En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv är att balansen mellan kommunens årligen löpande intäkter och kostnader är god.

Resultat före extraordinära poster, även kallat resultat efter finansiella poster, är ett viktigt mått på balansen mellan kommunens löpande intäkter och kostnader. Nyckeltalet speglar kommunens ekonomiska resultat i relation till verksamhetens kostnader och används för att bedöma den

långsiktiga ekonomiska hållbarheten. För en genomsnittlig kommun bedöms ett resultat på mellan 3 % och 4 % över tid vara tillräckligt för att finansiera huvuddelen av investeringarna med egna medel. Därmed kan kommunen i regel bibehålla en stabil likviditet och soliditet samt ett långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Kommuner med hög befolkningstillväxt och omfattande investeringsbehov behöver vanligtvis redovisa högre resultatnivåer, ofta mellan 4 % och 6 %. I kommuner med minskande befolkning och lägre investeringsnivåer kan däremot ett resultat på mellan 1 % och 2 % vara tillräckligt för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning.

Det genomsnittliga resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader i länet uppgick till 1,8% under 2023. Det försvagades under 2024 till 0,1 %, för att under 2025 förbättras till 2,3 %. Det innebar en förbättring under perioden med 0,5 procentenheter under perioden. Mellan 2024 och 2025 förbättrades resultatet med 2,2 procentenheter.

De viktigaste förklaringarna till den förbättrade resultatnivån under 2025, i länet, var ökade skatteintäkter samt lägre pensionskostnader jämfört med föregående år. Därutöver ökade verksamhetens nettokostnader i många kommuner i en lägre takt än vad som tidigare beräknats. En bidragande förklaring är att många kommuner genomfört anpassningar och effektiviseringar i verksamheten efter de ekonomiskt mer ansträngda åren 2023 och 2024, då hög inflation, stigande räntor och kraftigt ökade pensionskostnader påverkade sektorns ekonomi negativt. Under dessa år försvagades resultaten i många kommuner, vilket ledde till ett ökat fokus på kostnadskontroll, prioriteringar och långsiktig ekonomistyrning.

Tranås redovisade mellan 2023 och 2025 ett försvagat resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader med 2,4 procentenhet från 3,7% till 1,3%. Slutsatsen var att Tranås redovisade en svagare resultatutveckling under perioden och ett lägre resultat under 2025 jämfört med snittet i länet.

Tranås redovisade under 2025 det 8:e högsta resultatet i länet. Detta innebar poängmässigt en 3:a i den finansiella profilen, vilket var samma under 2024 men en försvagning jämfört 2023, då kommunen fick en 4:a.

När de senaste tre årens resultat vägs ihop, visar det sig att Tranås kommun hade ett genomsnittligt årligt resultat före extraordinära poster på 1,9% i förhållande till verksamhetens kostnader. Detta var högre än snittet för Jönköpings län, som låg på 1,4% per år under samma tidsperiod.

Ett genomsnittligt resultat för perioden på 1,9% för Tranås gav en 3:a i profilen under 2025, vilket var samma som under 2024, men en förbättring jämfört med 2023 då kommunen fick en 2:a. Tranås sammanlagda genomsnittliga resultatnivå de tre senaste åren bedöms inte uppfylla kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning för en kommun.

Investeringar

Investeringsvolymen ingår inte som ett nyckeltal i den finansiella profilen, men den är viktig att lyfta fram i analysen. Detta på grund av att storleken på investeringarna till

viss del förklarar utvecklingen för flera balansräkningsorienterade nyckeltal, som exempelvis kassalikviditet, soliditet och finansiella nettotillgångar.

Med ”investering” avses årets anskaffning av kommunens immateriella och materiella anläggningstillgångar. De finansiella anläggningstillgångarna inkluderas ej i begreppet ”investering” i denna rapport.

För att skapa jämförbarhet mellan kommunerna i länet har investeringarnas omfattning satts i relation till verksamhetens nettokostnader. Sett över en längre tidsperiod, cirka 5–10 år, ligger detta nyckeltal för en genomsnittlig svensk kommun vanligtvis mellan 10% och 12%. Nyckeltalet kan emellertid variera kraftigt mellan enskilda år, framför allt i mindre kommuner där större investeringar får stor påverkan på utfallet. Därutöver påverkas nyckeltalet av kommunens organisationsstruktur, exempelvis i vilken utsträckning investeringstunga verksamheter bedrivs i kommunala bolag.

Genomsnittet för investeringar i relation till verksamhetens nettokostnader uppgick i Jönköpings län till 14% år 2023. Under 2024 minskade nyckeltalet till 10%, för att därefter öka något till 11% år 2025. Sammantaget innebar detta en genomsnittlig investeringsnivå på drygt 11% per år under perioden 2023–2025. En genomsnittlig investeringsvolym på denna nivå ligger i linje med vad som vanligtvis redovisas i andra kommungrupper och län där motsvarande finansiella profiler har tagits fram. För de flesta kommungrupper uppgår investeringsnivån normalt till mellan 10% och 12% per år, medan förortskommuner och storstadskommuner generellt uppvisar högre investeringsvolym.

När Tranås investeringar relateras till verksamhetens nettokostnader, framgår det att kommunen investerade för 8% för 2023, vilket förblev samma under 2024. Under 2024 ökade nyckeltalet till 11%. Det innebar ett genomsnittligt värde på 9% per år. Det innebar att Tranås under perioden redovisade en lägre investeringsvolym än snittet i länet som uppgick till 11%.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna

Analysen av investeringarnas finansiering utgör en central del av bedömningen av kommunens långsiktiga ekonomiska hållbarhet. Efter att den löpande verksamheten har finansierats bör ett tillräckligt finansiellt utrymme kvarstå för att kommunen i hög utsträckning ska kunna finansiera sina investeringar med egna medel.

Detta uttrycks genom nyckeltalet skattefinansieringsgraden av investeringarna, där investeringarnas omfattning relateras till de skatteintäkter och generella statsbidrag som återstår efter finansiering av driftverksamheten. Ett värde på minst 100 % innebär att kommunen fullt ut kan finansiera årets investeringar med löpande intäkter. Därmed kan likviditet och finansiell handlingsberedskap bibehållas utan ökad skuldsättning. Ett värde över 100 % innebär dessutom att ekonomiskt utrymme skapas för amorteringar eller förstärkning av likviditeten.

Om nyckeltalet understiger 100 % behöver delar av investeringarna finansieras genom minskad likviditet eller ökad

upplåning. En långvarigt låg skattefinansieringsgrad kan därmed bidra till en växande skuldsättning och ett minskat framtida finansiellt handlingsutrymme.

Samtidigt måste bedömningen av en rimlig nivå göras utifrån kommunens finansiella styrka. Kommuner med stark soliditet och god ekonomisk kapacitet kan under vissa perioder bära en högre investeringsfinansiering via lån. För merparten av kommunerna är dock en hög skattefinansieringsgrad, runt 80%, en viktig förutsättning för långsiktigt hållbara finanser.

Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden av investeringarna för kommunerna i Jönköpings län uppgick till 65% år 2023, för att därefter öka till 67% år under 2024 och 104% år under 2025. För perioden som helhet uppgick den genomsnittliga nivån till 79% per år.

Utfallet innebär att kommunerna i länet sammantaget inte fullt ut kunde finansiera sina investeringar med skatteintäkter och generella statsbidrag under perioden. Konsekvensen blev bland annat ett ökat behov av upplåning eller användning av likvida medel, vilket påverkade soliditeten negativt.

I jämförelse med länets snitt var Tranås skattefinansieringsgrad av investeringarna lägre under perioden. Den uppgick till 99%, 51% samt 48% per år under perioden. Det gav ett snitt på 66% per år. Detta innebär att kommunen kunde finansiera 66% sina investeringar med skatteintäkter, vilket påverkar kommunens finansiella ställning i negativ riktning.

Poängen för skattefinansieringsgraden av investeringar i den finansiella profilen låg på en 2:a under 2025 och 2024, vilket

var en försvagning jämfört med 2023, då kommunen fick en 4:a.

Soliditet inklusive pensionsavsättningar och löneskatt inom linjen

Soliditet är det mest centrala nyckeltalet för att bedöma en kommuns långsiktiga finansiella styrka och ekonomiska handlingsutrymme. Nyckeltalet visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras med eget kapital och speglar därmed graden av finansiellt oberoende.

Ju högre soliditet, desto större del av tillgångarna är finansierade med egna medel i stället för lån och andra skulder. En soliditet på 100 % innebär att samtliga tillgångar finansieras med eget kapital, medan en soliditet på 0 % innebär att tillgångarna fullt ut finansieras med skulder. Om skulderna överstiger tillgångarna blir soliditeten negativ.

En låg soliditet innebär generellt en högre finansiell risk och ett mer begränsat framtida handlingsutrymme. En hög soliditet indikerar däremot en stabil ekonomisk struktur och en god långsiktig betalningsförmåga.

I denna rapport används ”soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt” för att få med de pensionsförpliktelser med vidhängande löneskatt som återfinns utanför balansräkningen. Det ger en bättre bild av kommunens totala långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Tranås redovisade 2025 en soliditet som var högre än snittet i länet. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt låg på 32% för Tranås, jämfört med snittet i länet som uppgick till 26%.

Finansiella nyckeltal

Nyckeltalen redovisas i procent om inget annat anges

	2023		2024		2025	
	Jönköpings län	Tranås kommun	Jönköpings län	Tranås kommun	Jönköpings län	Tranås kommun
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	93,1	94,7	94,3	97,8	91,4	96,4
Avskrivningar/skatteintäkter	5,1	3,0	5,4	3,2	5,6	3,8
Finansnetto/skatteintäkter	-0,1	-2,2	0,2	-1,9	0,4	-1,7
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	98,1	95,5	99,9	99,1	97,4	98,5
Skattefinansieringsgrad av investeringar	65	99	67	51	104	48
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader	14	8	10	8	11	11
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens bruttokostnader	1,8	3,7	0,1	0,7	2,3	1,3
Årets resultat/verksamhetens bruttokostnader	1,8	3,7	0,1	0,7	2,5	1,3
Genomsnittligt resultat för extraordinära poster under de tre senaste åren/verksamhetens bruttokostnader	4,2	3,1	2,4	2,3	1,4	1,9
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	27	39	24	38	26	32
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens bruttokostnader	-28	10	-33	7	-35	2
Kassalikviditet	97	174	84	143	89	238
Primärkommunal skattesats (kr)	22,02	22,01	22,02	22,01	22,02	22,01
Borgensåtagande/verksamhetens bruttokostnader	67	107	68	119	71	118
Budgetavvikelse för nämndernas resultat / verksamhetens bruttokostnader	-1,4	0,1	-0,5	0,0	0,3	1,1

Mellan 2023 och 2025 redovisade Tranås en svagare utveckling jämfört med snittet i länet. Kommunen redovisade en försvagad soliditet under perioden med 7 procentenheter från 39% till 32%. Länets genomsnittliga soliditet försvagades med 1 procentenhet från 27% till 26% under samma period. Förklaringen till försvagningen av soliditeten under perioden i länet var att skattefinansieringsgraden av investeringarna var lägre under 2023 och 2024 och att flera kommuner i länet gick över till att redovisa finansiell leasing på ett korrekt sätt.

Tranås redovisade under 2025 den 7:e högsta soliditeten i länet under 2025. Detta innebar en 3:a i den finansiella profilen, vilket var en försvagning jämfört med 2023 och 2024, då kommunen fick en 4:a respektive en 5:a.

Kassalikviditet

Kassalikviditet används för att bedöma kommunens kortsiktiga betalningsberedskap och finansiella handlingsförmåga. Nyckeltalet visar relationen mellan omsättningstillgångar, exklusive lager, förråd och exploateringstillgångar, och kommunens kortfristiga skulder. Vid beräkningen inkluderas inte länelöften, eftersom dessa inte utgör disponibla likvida medel.

Mellan 2023 och 2025 förbättrades Tranås kassalikviditet med 64 procentenheter från 174% till 238%. Länets genomsnittliga kassalikviditet försvagades med 4 procentenheter från 97% till 89% under samma period. Detta innebar att kassalikviditeten i Tranås utvecklades starkare än snittet i länet under perioden och låg på en högre nivå under 2025.

Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100% för kassalikviditeten. Det innebär att kortfristiga tillgångar är lika stora som kortfristiga skulder. I kommunernas kortfristiga skulder ingår dock en semesterlöneskuld som utgör cirka 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Detta innebär att en nivå på över 60% tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen för kommuner med ett normalt likviditetsflöde. Tranås nivå på 238% innebär att kommunen klarar av att finansiera oväntade finansiella utgifter på kort sikt utan att behöva låna.

Tranås likviditetsnivå innebar att poängen för kommunen i den finansiella profilen under 2025 uppgick till en 5:a, vilket var samma som under 2023 och 2024.

Tranås uppvisade mellan 2023 och 2025 en försvagad soliditet samtidigt som kassalikviditeten förbättrades kraftigt. Analysen av kassalikviditeten blir särskilt intressant när den sätts i relation till soliditeten. En kommun som har förbättrat både sin likviditet och sin soliditet har stärkt såväl den kortsiktiga som den långsiktiga betalningsförmågan, vilket innebär att det samlade finansiella handlingsutrymmet har förbättrats. Om kommunen exempelvis använder en del av likviditeten för att amortera skulder stärks soliditeten och därmed det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. Samtidigt minskar dock likviditeten, vilket försvagar det kortsiktiga handlingsutrymmet. Det totala finansiella handlingsutrymmet kan därmed vara i stort sett oförändrat, trots förändringar i de enskilda nyckeltalen. Detta illustrerar

varför soliditet och likviditet bör analyseras tillsammans för att ge en rättvisande bild av kommunens finansiella ställning.

Finansiella nettotillgångar

Finansiella nettotillgångar är ett nyckeltal som beskriver kommunens finansiella ställning på medellång sikt. I måttet ingår de finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som bedöms påverka ekonomin under en tidsperiod om cirka 10–20 år, såsom långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot relateras till verksamhetens kostnader för att skapa jämförbarhet mellan kommuner.

Måttet är viktigt eftersom det kompletterar både kassalikviditeten och soliditeten genom att belysa kommunens finansiella handlingsberedskap i ett mellanlångt perspektiv. En ytterligare styrka med nyckeltalet är att vidareutlåning inom kommunkoncernen neutraliseras, eftersom både tillgångs- och skuldsidan inkluderas i beräkningen.

Tillsammans med soliditet och kassalikviditet ger finansiella nettotillgångar därmed en mer heltäckande bild av kommunens finansiella styrka och långsiktiga handlingsutrymme.

Tranås försvagade under perioden sina finansiella nettotillgångar i relation till verksamhetens bruttokostnader med 8 procentenheter från 10% till 2%. Nivån på måttet innebär att kommunens finansiella tillgångar överstiger kommunens skulder. Det genomsnittliga värdet i länet försvagades under perioden med 7 procentenheter från –28% till –35%. En viktig förklaring till den ganska kraftiga försvagningen av de finansiella nettotillgångarna var förutom en vikande skattefinansieringsgraden av investeringarna, även att flera kommuner under perioden började redovisa finansiella leasing. I den finansiella profilen fick Tranås en 5:a under 2025, vilket var samma under hela perioden.

Skattesats

Kommunalskatten fastställs av fullmäktige. Det sker i varje årsbudget. Denna skattesats kan ses som ett nyckeltal. Det speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i ett län, eftersom en jämförelsevis låg skattesats kan ses som en potential att stärka intäktssidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att detta betraktelsesätt är tämligen pragmatiskt och därför kan ha begränsad betydelse i praktiken. Storleken på skatteuttaget är ju till stor del en fråga om ambitionsnivå som styrs av politiska överväganden.

Tranås skattesats låg under 2025 på 22,01 kr. Snittet bland Jönköpings läns kommuner uppgick till 22,02 kr. Tranås hade 2025 den 6:e lägsta skatten i länet. Detta innebar att kommunen fick en 3:a i den finansiella profilen, vilket var samma som under 2023 och 2024.

Den genomsnittliga skattesatsen i länet låg mellan 2023 och 2025 på 22,02 kr. Skatten varierade under 2025 mellan 21,49 kr och 22,54 kr i de olika kommunerna. Lägst primärkommunal skatt hade Vaggeryd med 21,49 kr följt av Värnamo med 21,52 kr. Högst skatt hade Nässjö med 22,54 kr och näst högst skatt hade Mullsjö med 22,34 kr.

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamhet är ett viktigt mått på kommunens finansiella styrning och ekonomiska kontroll. Erfarenheter och forskning visar att kommuner med små budgetavvikelser generellt har bättre förutsättningar att upprätthålla en stabil ekonomi och en god ekonomisk hushållning.

Budgetföljsamheten mäts genom avvikelsen mellan budget och utfall i driftsredovisningen, baserat på nämndernas resultat exklusive centralt redovisade verksamhetsrelaterade finansiella poster. Avvikelsen relateras därefter till verksamhetens kostnader för att möjliggöra jämförelser mellan kommunerna i länet.

Budgetavvikelsen bör över tid ligga så nära noll som möjligt. Avvikelser inom intervallet ± 1 % bedöms normalt inte innebära några större problem, medan större negativa avvikelser på nämndnivå kan indikera brister i den ekonomiska styrningen och därför bör undvikas.

Den genomsnittliga budgetavvikelsen i länet blev starkare under perioden. Relateras budgetavvikelsen till verksamhetens bruttokostnader uppgick avvikelsen till $-1,4\%$ under 2023, för att förändras till $-0,5\%$ under 2024. Under 2025 noterades en positiv budgetavvikelse på $0,3\%$. Variationen var mycket stor bland länets kommuner, från $2,0\%$ till $-2,1\%$. Under 2025 redovisade tre av tretton kommuner en negativ budgetavvikelse, vilket skall jämföras med åtta kommuner under 2023.

För Tranås uppgick budgetavvikelsen under 2025 till $1,1\%$, vilket var en högre budgetavvikelse än under 2024, då avvikelsen var $0,0\%$. För 2023 uppvisade kommunen en budgetavvikelse på $0,1\%$.

Poängen för budgetföljsamhet i den finansiella profilen har för Tranås under perioden försvagats från en 5:a under 2023 och 2024 till en 3:a under 2025.

Den finansiella profilens utveckling 2023–2025

Den finansiella profilen omfattar, utöver åtta finansiella nyckeltal, även fyra övergripande perspektiv som belyser olika delar av kommunens finansiella ställning och utveckling. Dessa perspektiv är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

Varje perspektiv baseras på de fyra nyckeltal som är placerade närmast perspektivet i den finansiella profilen. Det innebär att varje enskilt nyckeltal ingår i två olika perspektiv och därmed bidrar till analysen ur flera finansiella dimensioner.

Tranås finansiella profil visar att kommunen under 2025 låg över genomsnittet för de två perspektiven; kortsiktig handlingsberedskap och riskförhållande. De övriga två perspektiven, kontroll över det finansiella resultatet och långsiktig handlingsberedskap, låg strax under genomsnittet.

Tranås finansiella profil visar också att kommunen under perioden försvagade samtliga fyra perspektiv.

När det gäller de enskilda åtta nyckeltalen i den finansiella profilen förbättrades poängen under perioden för nyckeltalet, genomsnittligt resultat under de tre senaste åren.

Däremot försvagades de fyra nyckeltalen; soliditet, budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster och skattefinansieringsgraden av investeringarna.

Övriga tre nyckeltal uppvisade en oförändrad poäng, om 2023 och 2025 jämförs. Det var skattesats, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Den samlade bedömningen är att Tranås finansiella utveckling under perioden 2023–2025 medförde en försvagning av kommunens finansiella profil. I jämförelse med länsgenomsnittet innebär detta att Tranås vid utgången av 2025 uppvisade ett svagare finansiellt utgångsläge än vid utgången av 2023.

Avslutande kommentar

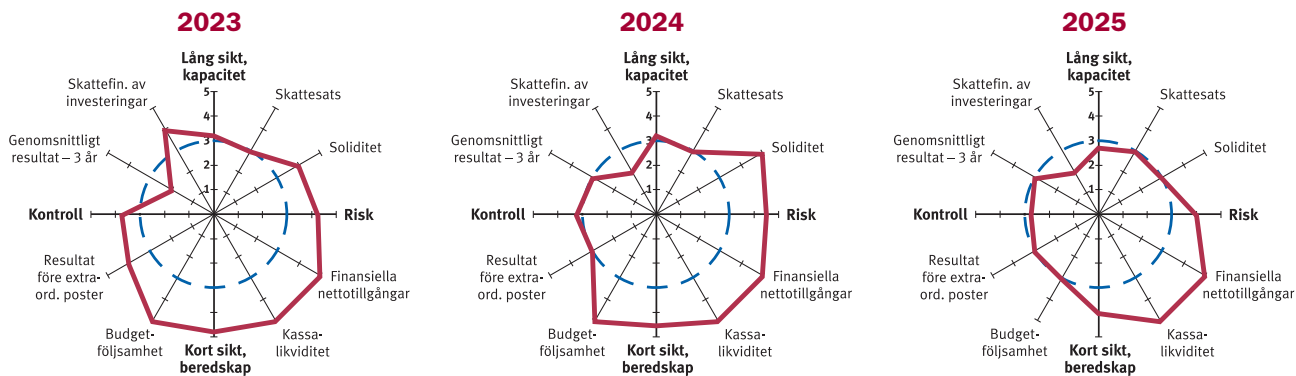
Tranås sjunkande resultatnivå under perioden har påverkat kommunens finansiella handlingsutrymme negativt. Resultatutvecklingen under de senaste tre åren har varit alltför svag för att kommunen långsiktigt ska kunna anses uppfylla kraven på god ekonomisk hushållning. Det är därför viktigt att resultatnivån förbättras under de kommande åren. En sådan förstärkning behövs för att stabilisera kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

De kommande åren står Tranås, i likhet med nästan alla svenska kommuner, inför utmaningen att förena god ekonomisk hushållning med bibehållen kvalitet i den kommunala verksamheten. Demografiska förändringar, med en ökande andel äldre och en relativt mindre arbetsför befolkning, riskerar att öka kostnadstrycket samtidigt som skatteunderlagets utveckling dämpas.

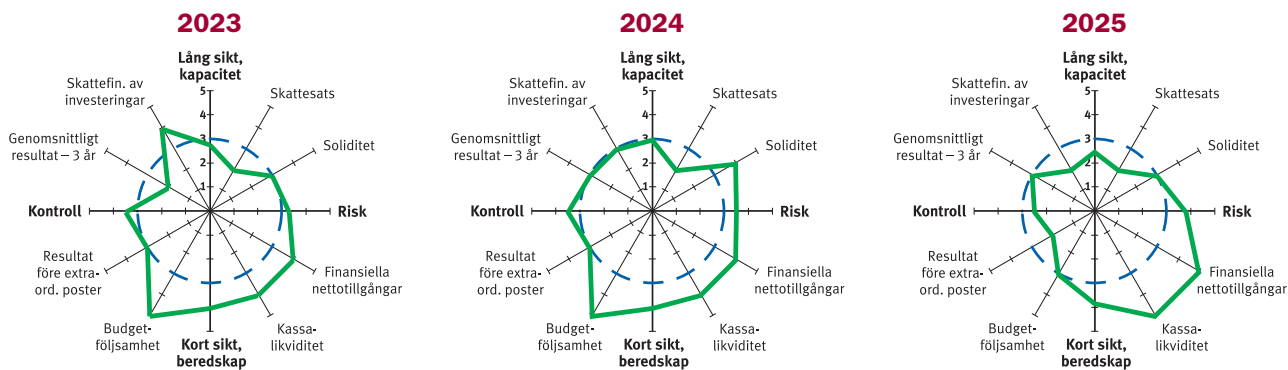
Den centrala frågan blir därmed hur kommunen kan anpassa verksamhet och investeringar för att möta framtida behov utan att skapa en ekonomisk belastning för kommande generationer. Detta ställer krav på långsiktig planering, strukturell anpassningsförmåga och strategiska prioriteringar i budgetprocessen för att säkerställa en hållbar ekonomisk balans över tid.

Finansiella profiler för Tranås kommun...

...i förhållande till Jönköpings län

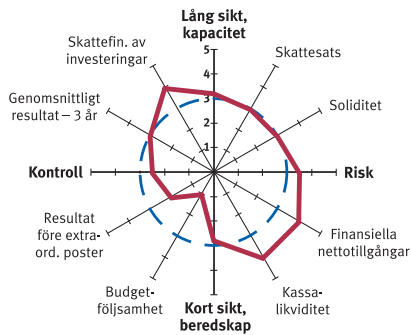

...i förhållande till riket

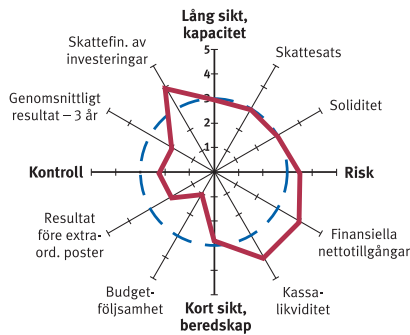

Finansiella profiler 2023–2025

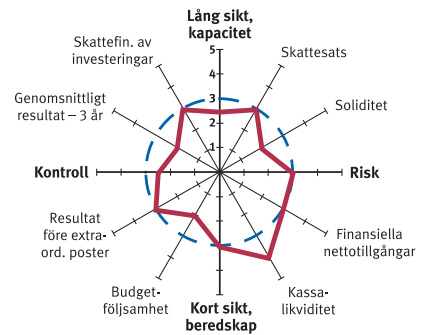
Aneby 2023

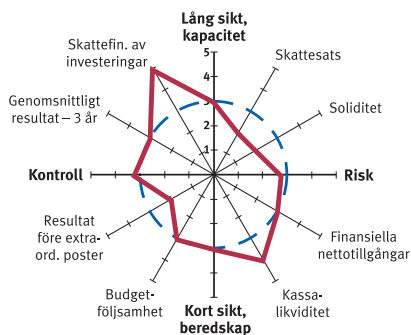
Aneby 2024

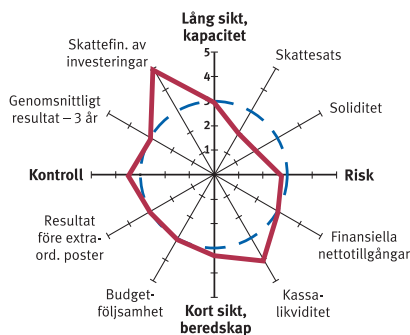
Aneby 2025

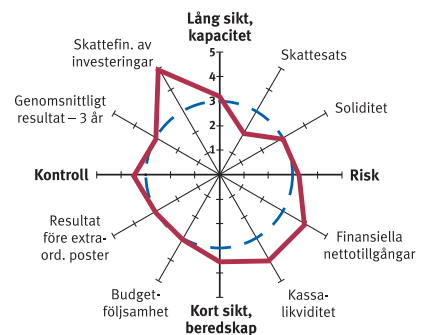
Eksjö 2023

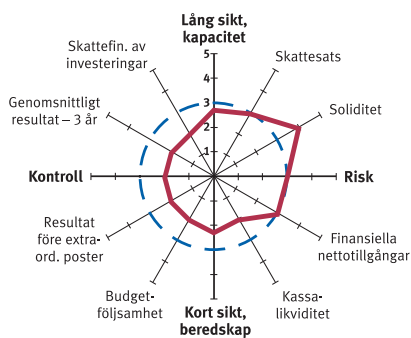
Eksjö 2024

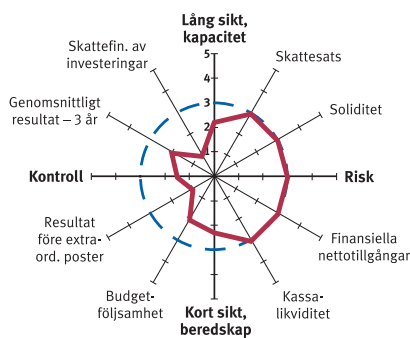
Eksjö 2025

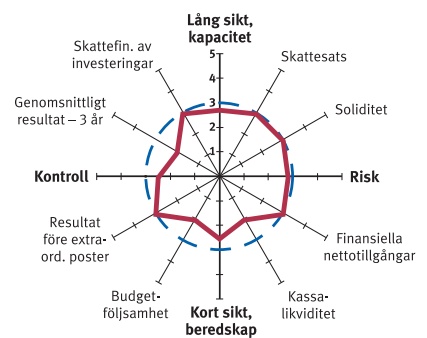
Gislaved 2023

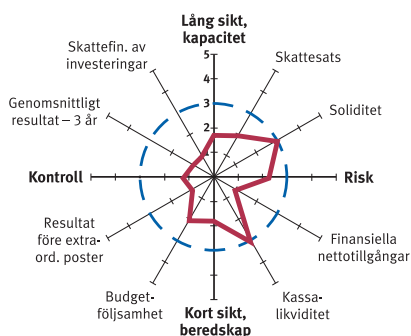
Gislaved 2024

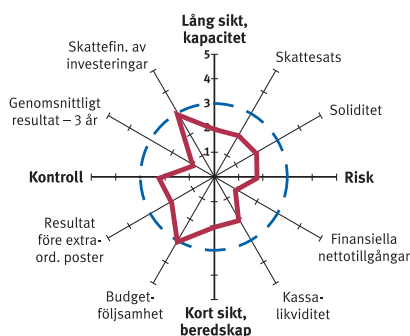
Gislaved 2025

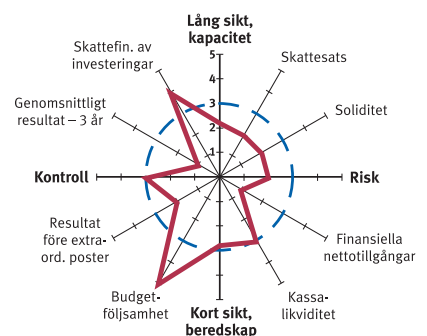
Gnosjö 2023

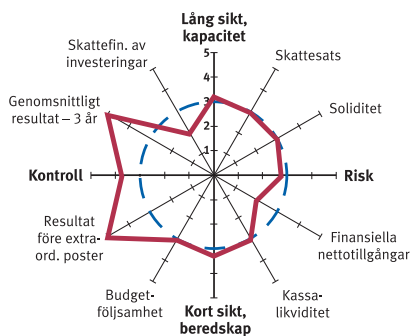
Gnosjö 2024

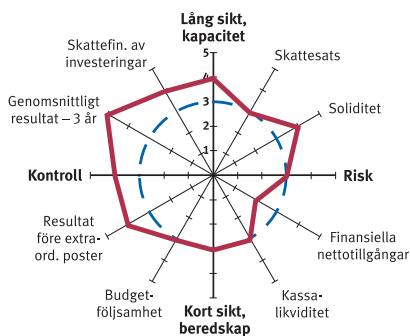
Gnosjö 2025

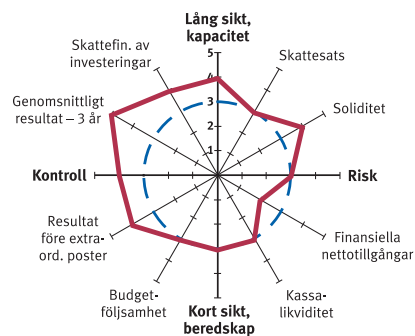
Habo 2023

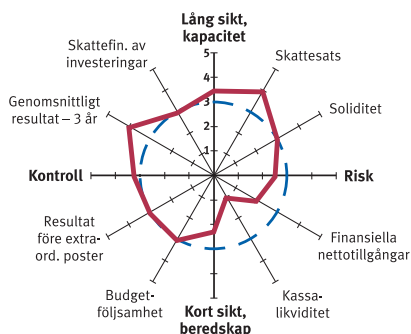
Habo 2024

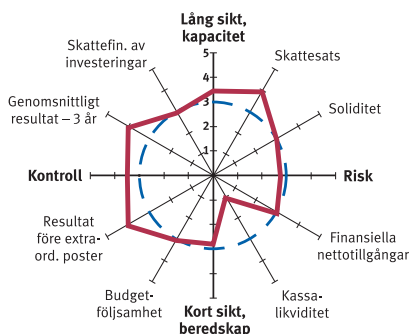
Habo 2025

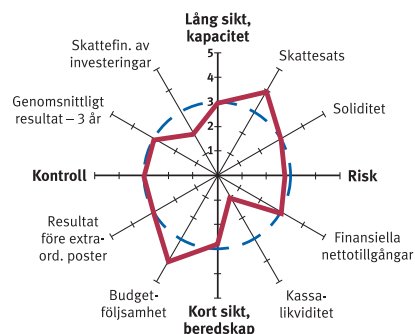
Jönköping 2023

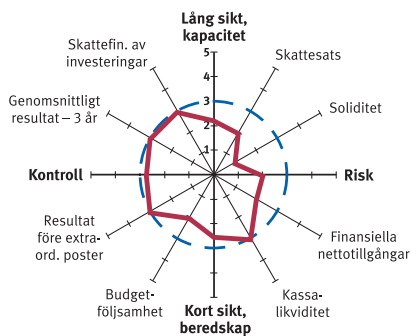
Jönköping 2024

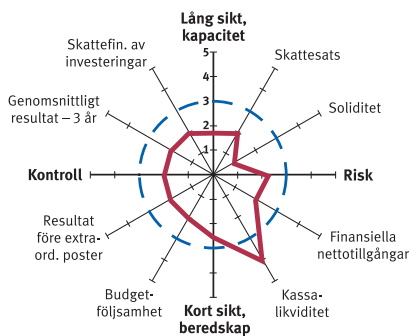
Jönköping 2025

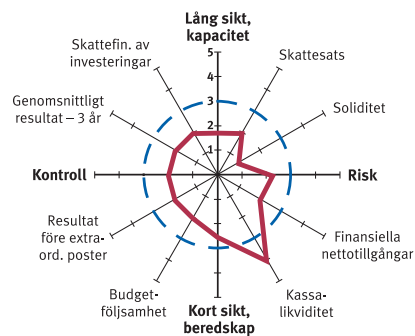
Mullsjö 2023

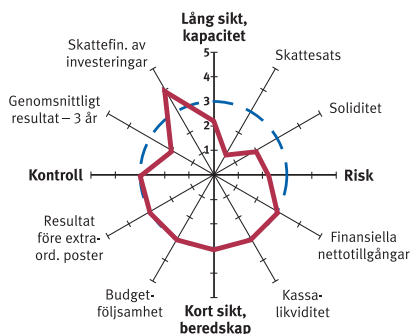
Mullsjö 2024

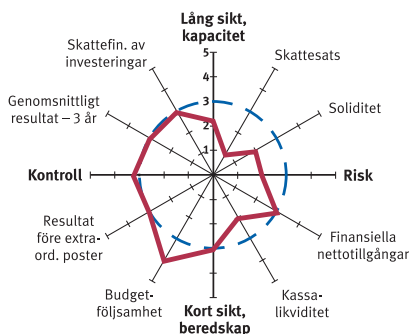
Mullsjö 2025

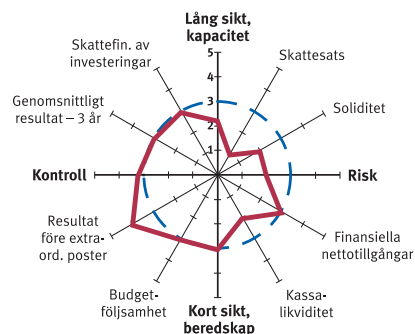
Nässjö 2023

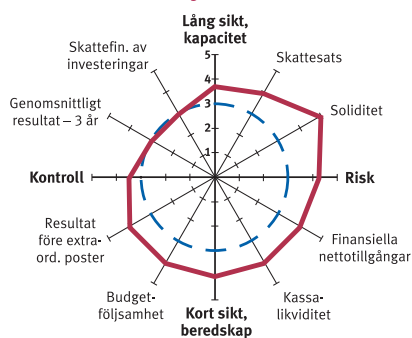
Nässjö 2024

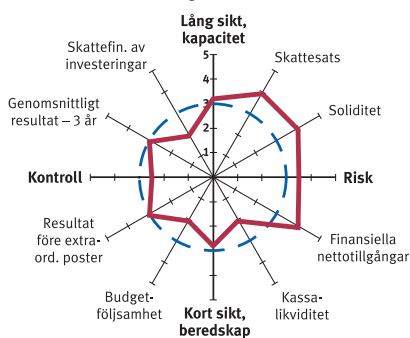
Nässjö 2025

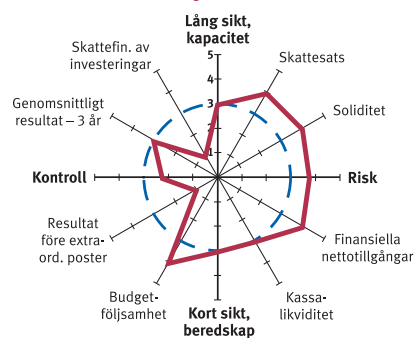
Sävsjö 2023

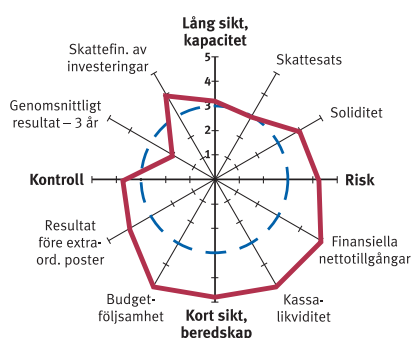
Sävsjö 2024

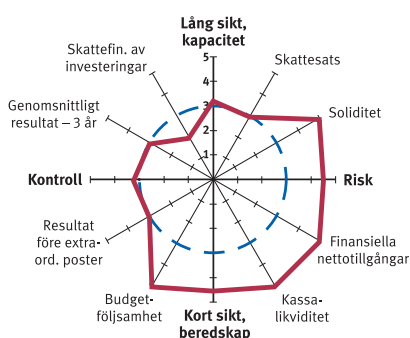
Sävsjö 2025

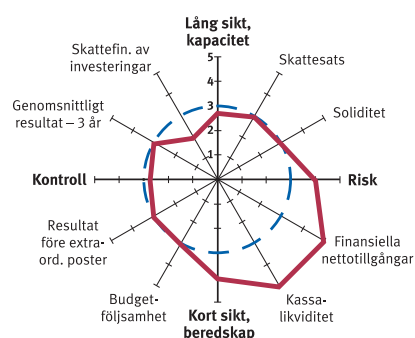
Tranås 2023

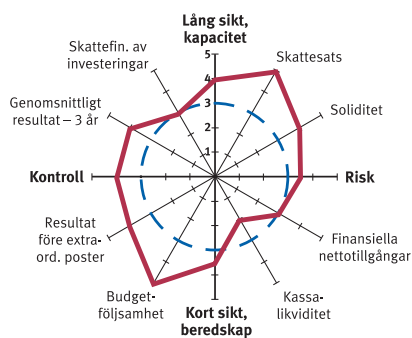
Tranås 2024

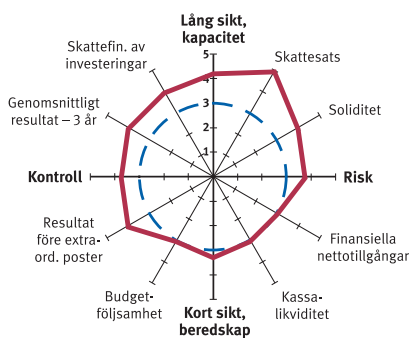
Tranås 2025

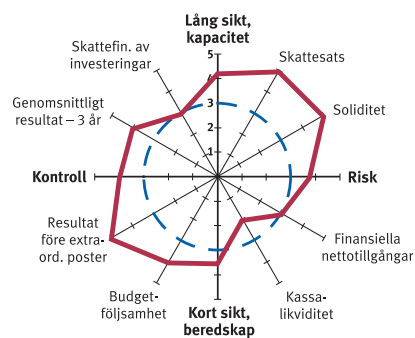
Vaggeryd 2023

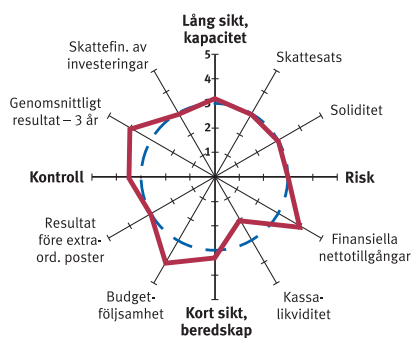
Vaggeryd 2024

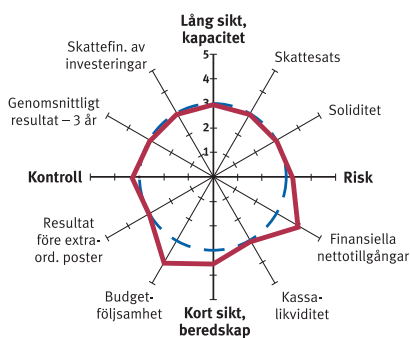
Vaggeryd 2025

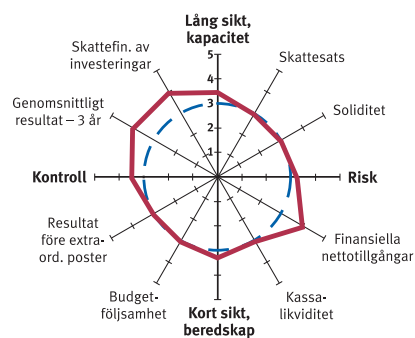
Vetlanda 2023

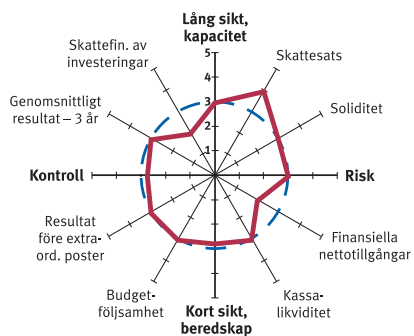
Vetlanda 2024

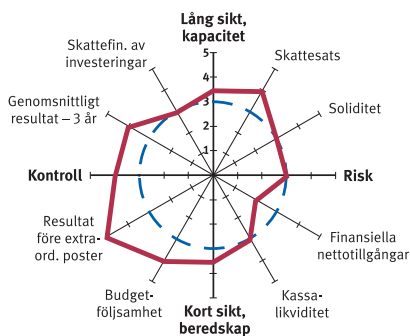
Vetlanda 2025

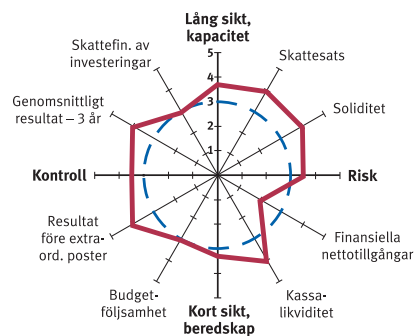
Värnamo 2023

Värnamo 2024

Värnamo 2025

Finansiella nyckeltal 2025

Kommunerna sorterade i bokstavsordning.

Skattesats (kr)	
Aneby	22,09
Eksjö	22,26
Gislaved	21,99
Gnosjö	22,24
Habo	22,17
Jönköping	21,64
Mullsjö	22,34
Nässjö	22,54
Sävsjö	21,92
Tranås	22,01
Vaggeryd	21,49
Vetlanda	22,01
Värnamo	21,52
Medel	22,02

Budgetavvikelse verksamhetens nettokostnader i relation till verksamhetens bruttokostnader (%)	
Aneby	-2,1
Eksjö	1,2
Gislaved	-1,9
Gnosjö	0,0
Habo	1,8
Jönköping	0,5
Mullsjö	-1,8
Nässjö	1,5
Sävsjö	0,3
Tranås	1,1
Vaggeryd	0,8
Vetlanda	2,0
Värnamo	1,1
Medel	0,3

Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser (%)	
Aneby	16
Eksjö	18
Gislaved	31
Gnosjö	14
Habo	37
Jönköping	32
Mullsjö	-3
Nässjö	17
Sävsjö	35
Tranås	32
Vaggeryd	42
Vetlanda	34
Värnamo	35
Medel	26

Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader (%)	
Aneby	1,1
Eksjö	2,4
Gislaved	1,1
Gnosjö	0,8
Habo	4,7
Jönköping	2,0
Mullsjö	0,8
Nässjö	2,7
Sävsjö	-1,3
Tranås	1,3
Vaggeryd	6,3
Vetlanda	2,2
Värnamo	5,5
Medel	2,3

Finansiella nettotillgångar (%)	
Aneby	-26
Eksjö	-20
Gislaved	-36
Gnosjö	-76
Habo	-54
Jönköping	-43
Mullsjö	-52
Nässjö	-26
Sävsjö	-16
Tranås	2
Vaggeryd	-35
Vetlanda	-18
Värnamo	-58
Medel	-35

Resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren/ verksamhetens kostnader tre senaste åren (%)	
Aneby	-0,6
Eksjö	1,3
Gislaved	-1,0
Gnosjö	-2,4
Habo	5,1
Jönköping	2,1
Mullsjö	0,1
Nässjö	1,3
Sävsjö	0,2
Tranås	1,9
Vaggeryd	4,4
Vetlanda	2,2
Värnamo	3,6
Medel	1,4

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 14.

Kassalikviditet (%)	
Aneby	88
Eksjö	131
Gislaved	60
Gnosjö	81
Habo	70
Jönköping	23
Mullsjö	88
Nässjö	68
Sävsjö	76
Tranås	238
Vaggeryd	60
Vetlanda	76
Värnamo	92
Medel	89

Skattefinansieringsgrad av investeringarna (%)	
Aneby	77
Eksjö	298
Gislaved	89
Gnosjö	246
Habo	122
Jönköping	52
Mullsjö	58
Nässjö	70
Sävsjö	40
Tranås	48
Vaggeryd	69
Vetlanda	98
Värnamo	89
Medel	104

Investeringar/verksamhetens nettokostnader (%)	
Aneby	9
Eksjö	3
Gislaved	8
Gnosjö	3
Habo	11
Jönköping	19
Mullsjö	11
Nässjö	9
Sävsjö	7
Tranås	11
Vaggeryd	21
Vetlanda	8
Värnamo	16
Medel	11

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 14.

Koncernanalys av Tranås kommunkoncern

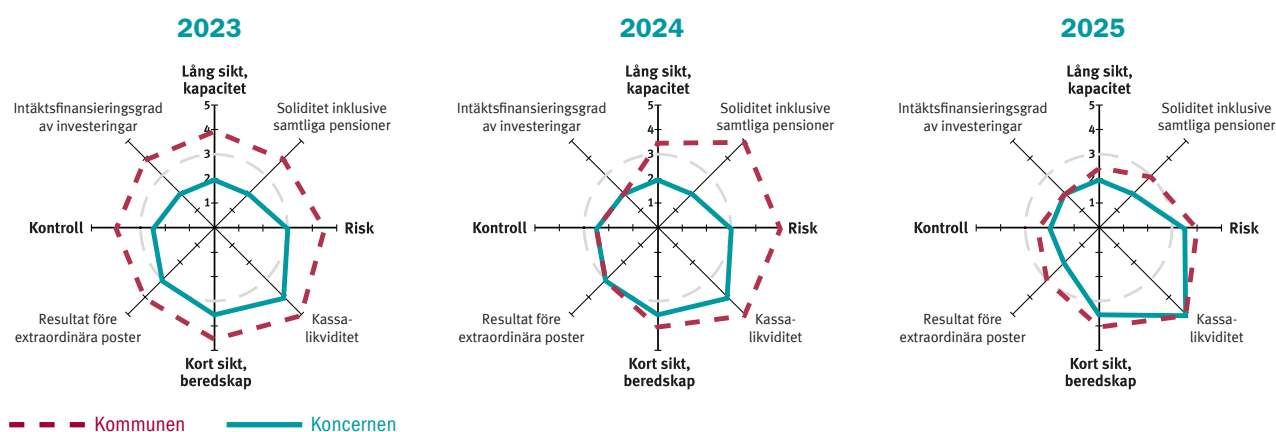
Denna analys syftar till att kortfattat beskriva de finansiella förutsättningarna som finns för Tranås kommunkoncern i förhållande till övriga kommunkoncerner i Jönköpings län. Detta görs genom att fyra viktiga nyckeltal jämförs för kommun och koncern för Tranås mot övriga kommuner. Dessa redovisas i tabellform och poängsätts i den finansiella profilen enligt den modell som tidigare har använts i rapporten.

Finansiella nyckeltal för kommun och koncern

Nyckeltal (procent)	Nivå på måttet i Tranås 2024	Snittet i länet 2024	Nivå på måttet i Tranås 2025	Snittet i länet 2025	Differens mot länets snitt
Långsiktig kapacitet/Risk					
Soliditet* för kommun	37	24	32	26	6
Soliditet* för koncern	16	21	15	22	-7
Kortsiktig beredskap/Risk					
Kassalikviditet för kommun	143	84	238	89	149
Kassalikviditet för koncern	95	80	141	80	61
Kortsiktig beredskap/Kontroll					
Resultat före extraordinära poster / verksamhetens kostnader för kommun	0,7	0,1	1,3	2,3	-1
Resultat före extraordinära poster / verksamhetens kostnader för koncern	-1,1	0,1	0,3	2,8	-2,5
Långsiktig kapacitet/Kontroll					
Skattefinansieringsgrad av investeringar i kommun	51	67	48	104	-56
Intäktsfinsieringsgrad av investeringar i koncern	21	54	43	70	-27

* Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser

För definitioner se nästa sida.

Tranås koncernens finansiella förutsättningar utifrån den finansiella profilen

1. Soliditet

Tranås koncern redovisade under 2024 en soliditet på 16%, vilken försvagades till 15% under 2025. Detta var -7 procentenheter lägre än snittet i länet som uppgick till 22%. Detta gav 2025 en 2:a för koncernen i den finansiella profilen. I kommunprofilen låg Tranås på en 3:a.

2. Kassalikviditet

Tranås koncern redovisade under 2024 en kassalikviditet på 95%, vilket förbättrades till 141% under 2025. Detta var 61 procentenheter högre än snittet i länet som uppgick till 80%. Detta gav en 5:a för koncernen i den finansiella profilen. För kommunen låg Tranås på en 5:a.

3. Resultat före extraordinära poster

Tranås koncern redovisade under 2024 ett resultat på -1,1%, vilket förbättrades till 0,3% under 2025. Detta var -2,5 procentenheter lägre än snittet i länet som uppgick till 2,8%. Detta gav en 2:a för koncernen i den finansiella profilen. I kommunprofilen låg Tranås på en 3:a.

4. Egenfinansieringsgraden av investeringar

Tranås koncern redovisade under 2024 en egenfinansieringsgrad av investeringarna på 21%, vilket förbättrades till 43% under 2025. Detta var -27 procentenheter lägre än snittet i länet som uppgick till 70%. Detta gav en 2:a för koncernen i den finansiella profilen. I kommunprofilen låg Tranås på en 2:a.

Sammanfattningsvis

Kommunkoncerns finansiella utveckling mellan 2024 och 2025, resulterade i en oförändrad finansiell profil. Detta innebär att utifrån profilen, jämfört med snittet i länet, hade kommunkoncernen vid utgången av 2025 samma utgångsläge som jämfört med under 2024.

Finansiellt resultat och ställning för koncernerna i länet Jönköping 2025

I nedanstående tabell har koncernerna i Jönköpings län placerats in utifrån två dimensioner, resultat i form av resultatet under 2025 och finansiell ställning i form av soliditet under 2025. Varje dimension har sedan delats upp i tre olika under delar; ”stark”, ”varken stark eller svag” samt ”svag”. Det innebär att det finns nio olika scenarier/rutor som en koncern kan placeras in i. Ju starkare ekonomi, ju längre upp till vänster hamnar koncernen. Koncernerna i respektive ruta har dock inte ordnats i finansiell ordning, utan ligger i bokstavsordning.

	Stark finansiell ställning (En soliditet som är starkare än 30% under 2025 *)	Varken stark eller svag finansiell ställning (En soliditet som ligger mellan 10–30% under 2025 *)	Svag finansiell ställning (En soliditet som är svagare än 10% under 2025 *)
Starkt resultat (Resultatet var högre än 3 % av verksamhetens bruttokostnader under 2025)	Habo Vaggeryd Värnamo	Eksjö Vetlanda	
Varken starkt eller svagt resultat (Resultatet låg mellan 2,99%–1,0 % av verksamhetens bruttokostnader under 2025)	Gislaved	Aneby Gnosjö Mullsjö Nässjö Jönköping	
Svagt resultat (Resultatet var svagare än 1% av verksamhetens bruttokostnader under 2025)		Tranås Sävsjö	

Definition av nyckeltal som används i koncernanalysen på föregående sida

Soliditet

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. I måttet inkluderas samtliga pensionsförpliktelser inom linjen.

Kassalikviditet

Måttet räknas fram genom att kortfristiga fordringar, kortfristiga placeringar samt kassa och bank divideras med kortfristiga skulder. Nyckeltalet innefattar inte lager och förråd.

Resultat före extraordinära poster

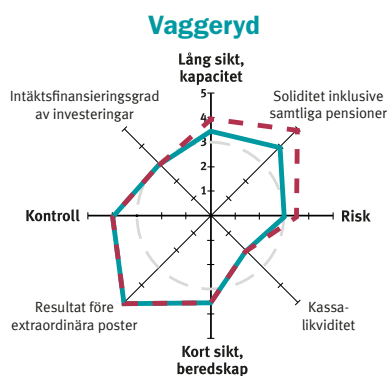
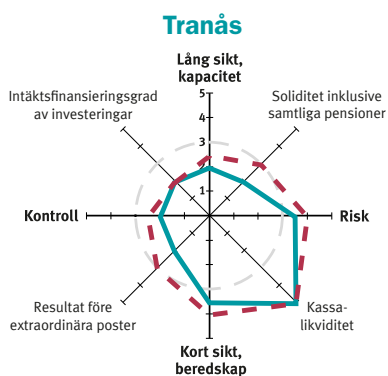
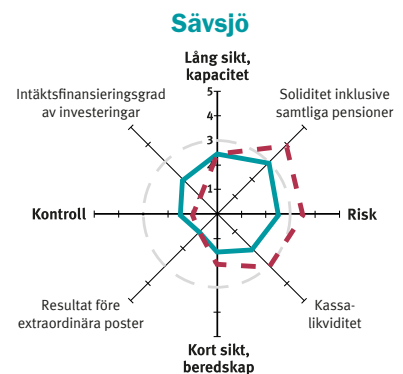
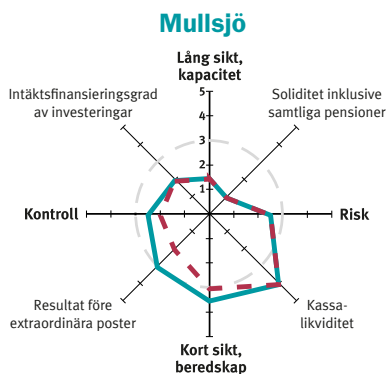
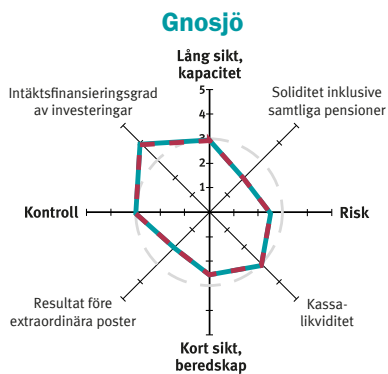
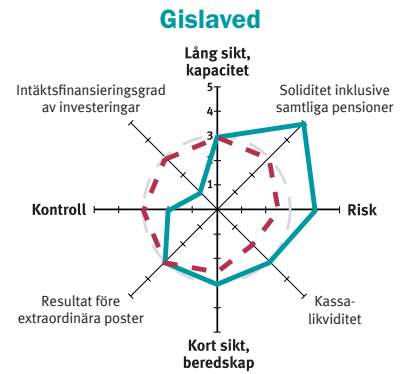
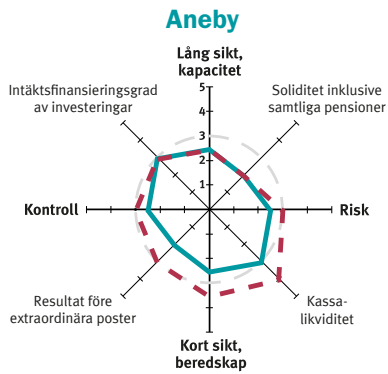
Summan av koncernens samtliga intäkter och kostnader

under året exklusive extraordinära poster. Resultatet har dividerats med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

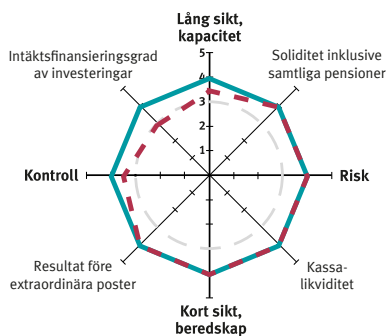
Egenfinansieringsgraden av investeringar

Beskriver hur stor andel av årets investeringar som koncernen kan finansiera med egna medel i form av återstående intäkter. Egna medel räknas fram genom att årets resultat justeras för likvidpåverkande poster. Används för koncernen.

Jönköpings län koncernprofiler och nyckeltal 2025

Värnamo

Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader 2025

Aneby	1,3
Eksjö	3,7
Gislaved	1,4
Gnosjö	1,1
Habo	4,9
Jönköping	2,0
Mullsjö	2,7
Nässjö	2,8
Sävsjö	-1,0
Tranås	0,3
Vaggeryd	7,2
Vetlanda	3,8
Värnamo	6,0
Medel	2,8

Intäktfinansieringsgrad av investeringarna 2025

Aneby	78
Eksjö	56
Gislaved	2
Gnosjö	84
Habo	111
Jönköping	61
Mullsjö	51
Nässjö	65
Sävsjö	42
Tranås	43
Vaggeryd	75
Vetlanda	129
Värnamo	116
Medel	70

Soliditet 2025

Aneby	12
Eksjö	21
Gislaved	35
Gnosjö	16
Habo	30
Jönköping	23
Mullsjö	2
Nässjö	24
Sävsjö	24
Tranås	15
Vaggeryd	31
Vetlanda	27
Värnamo	32
Medel	22

Kassalikviditet 2025

Aneby	75
Eksjö	107
Gislaved	75
Gnosjö	89
Habo	75
Jönköping	28
Mullsjö	99
Nässjö	79
Sävsjö	60
Tranås	141
Vaggeryd	66
Vetlanda	49
Värnamo	102
Medel	80

Kommunforskning i Västsverige

är en organisation som bedriver forskning inom området ekonomi och organisation i kommuner och landsting. Organisationen och verksamheten är uppbyggd kring ett samarbetsavtal mellan kommuner och landsting samt universitet och högskolor i Västsverige. Syftet med samarbetsavtalet är att initiera forskning inom det nämnda området och därigenom bidra till att skapa en stark forskningsmiljö. KFi:s verksamhet idag kan delas in i områdena redovisning, organisering och styrning.

**KommunForskning
i Västsverige**